

hikmet.net

Mevlid-i Nebvî
2025

bülten

Mevlid-i

Nebvî

Rahmeten li'l-âlemîn

İÇİNDEKİLER

03

Selam Sana ey Nebî!..

05

Aklımız O'na Kurban...

08

O (sas), Âlemlere Rahmettir

12

O'nun Doğumu Bayramdır Bize

15

Lütfen Gel!

16

Kutlu Doğum: Efendimiz'i (sas)
Tanıma ve Duyma Zamanı

20

Geçmiş İlahi Kitaplarda O'nun
Geleceğinin Müjdelenmesi

22

O Günler Ne Günlerdi

26

Efendimiz'in Doğumunda
Yaşanan Harikulâde Hâller

28

Ey Güzeller Güzeli Sevgili...

30

Efendimiz'in (sas) Dua Ufku

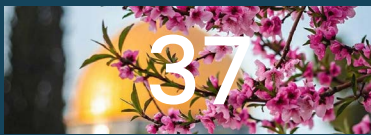
34

Peygamber Efendimizin adını kim,
nasıl koymuştur?

35

Peygamber Efendimiz (s.a.s) diğer
Peygamberlerden üstün müdür?

37

...Ve Gaybın Son Habercisi

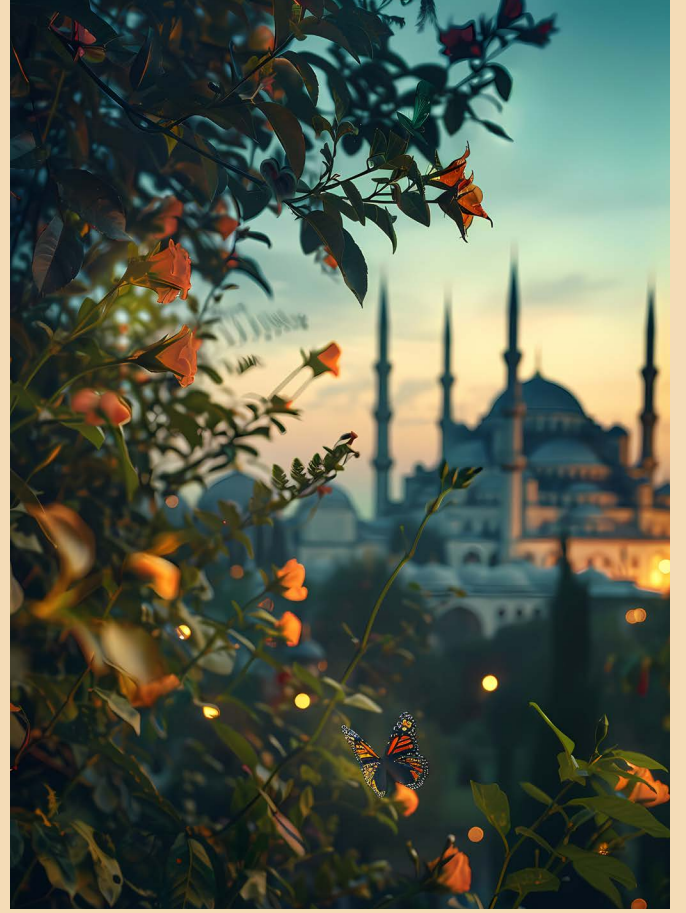
Selam Sana Ey Nebî!..

Her fırsatta, Peygamber Efendimiz'e (aleyhissalatu vesselam) salât u selam getirmemiz ona karşı vefamızın gereğidir. Çünkü, salât u selamlarla onu her anışımız, hem onun peygamberliğini bir tebrik, hem getirdiği saadet-i ebediye müjdesine karşı bir teşekkür ve hem de bildirdiği fermanlara itaatimizi ve biatımızı yenilememiz manasına gelmektedir.

Evet, Efendiler Efendisi'ne salât u selâm okumakla, ahd-ü peymanımızı yenilemiş, ümmeti arasına bizi de dahil etmesi isteği ile kendisine müracaat etmiş oluyoruz. "Seni an-dık, Seni düşündük; Allah Teala'ya Se-nin kadrini yüceltmesi için dua ve di-ekte bulunduk" demiş ve "Dâhilek ya Rasulallah – Bizi de nurlu halkana al ey Allah'ın Rasulü!.." talebimizi tekrar ederek onunengin şefkat ve şefaati-ne sığınmış oluyoruz. Dolayısıyla, salât u selama Efendimiz'den daha çok biz muhtaç bulunuyoruz. Ona müraca-atımızla mevcudiyetini, büyüklüğünü kabullenmiş ve küçüklüğümüzü, hiçli-ğimizi ilan etmiş; acimiz ve fakrımız-la beraber, şiddetli ve çok büyük bir günün endişesiyle melce ve mencâ olarak Resul-ü Ekrem'e dehâlet etmiş, arz-ı ihtiyaç ve arz-ı halde bulunmuş oluyoruz.

Bildiğiniz gibi, "salât", tebrik, dua, istiğfar, rahmet gibi anlamlara gel-mektedir. Salât kelimesinin çoğulu "salavât" gelir. Kur'ân-ı Kerim'de şöy-le buyrulur: "Allah ve O'nun melek-le-ri Peygamber'e hep salât ederler. Ey mü'minler, siz de Ona salât (ve dua) edin ve samimiyetle selam verin."

(Ahzab, 33/56) Bu âyeti kerimeyle, Pey-gamberimize salât ve selamlar ge-tirerek hürmetlerini arz etmek her

müslümanın yapması gerekli olan bir görevdir. Her müslüman en azından "Âllâhümme salli alâ Muhammed – Allâhım rahmet ve bereketin Efendimiz Hazreti Muhammed üzerine olsun" di-yerek salât getirmek mecburiyetinde-dir.

Rasûlü Ekrem Efendimiz, "Yanın-da benim adım anılıp da bana salât getirmeyen kişinin burnu sürtülsün, hakarete uğrasın" buyurmuştur. Bu-nunla beraber, Peygamberimizin ismi her işitildiğinde veya anıldığında salât getirilip getirilmeyeceği hususunda; bazı alimler, bir yerde, Hz. Peygam-ber'in adı ne kadar anılırsa anılsın bir defa salât edilmesi yeterlidir derken, alimlerin çoğunluğu ise, Efendimiz'in adı her anıldığında salât u selam ge-tirilmesi gereklidir demiştir. Bazıları, in-sanın, ömründe bir kere salât u selam getirmesinin vâcib olduğunu söyler-ken, İmam Şâfi gibi kimseler de nâm-ı

celil-i Muhammedî ne zaman anılırsa anılsın hemen salât u selamla Ona senâda bulunmak gerektiği kanaatindedirler. Nitekim, hadis ilmiyle uğraşanlar, Hazreti Peygamberimizin hadislerini rivayet ederken, Onun adı ne kadar çok anılırsa anılsın, her anılışında, "Sallallahu aleyhi ve sellem" diyerek hürmet ve vefalarını ifade etmişlerdir. Hatta, bazı yerlerde, ezanda Efendimizin ism-i şerifi de anıldığı, "Eşhedu enne Muhammeden Rasullullah" dendiği için, ezandan sonra da salât u selam okunagelmıştır. Erzurum da bu yerlerden birisidir. Orada da, ezanı müteakip "es-Salâtu ve's-selamu aleyke ya Rasulallah, es-salâtu ve's-selamu aleyke ya Habîballah, es-salâtu ve's-selamu aleyke ya hâteme'n-nebiyyîne" şeklinde salât okurlar. Aslında, ezan kelimelerinin içinde böyle bir salât u selam yoktur, fakat bir vefa borcu olarak söylerler.

Evet, salât u selam meselesine bir vefa borcu nazarıyla bakmak lazımdır. Biz Efendimiz'e karşı borçluyuz.

Allah, bazılarımız için ağır gelebilecek şekilde her an o borcu ödüyor olma şuuru içinde bulunmakla bizi mükellef kılmamış. Hayatımızın her saniyesinde Onu hatırlıyor olma, Ona hiç durmadan salât u selam getirme teklifinde bulunmamış. Fakat, biz zaten Onun getirdiği dinin hükümlerine riayet ettiğimizde bir yönüyle Ona karşı medyuniyetimizi de sürekli ve fasılasız dile getirmiş oluyoruz.

Günde beş defa minarelerimizden olduğu gibi gönüllerimizden de yükselen ezanımızı düşünün.. her namaza yürüyüşümüzde,

"Gök nûra gark olur nice yüz bin minareden,
Şehbâl açınca rûh-u revân-ı Muhammedî;
Ervah cümleten görür "Allahu Ekber"i,
Aks eyleyince arşa lisân-ı Muhammedî."
(Yahya Kemâl)

sözlerinin hakikatini seslendiriyor ve önce ezanla vefamızı ilan ediyoruz. Zât-ı Uluhiyet'in yanında Efendimizin nâm-ı celîlini de anıyoruz. "Lâ ilahe illallah"ın, "Muhammedün rasûlullah"tan ayrılamayacağını, şehadetin ancak ikisini beraber söylemekle gerçekleşmiş olacağını gösteriyoruz. Üstad Hazretleri'nin de Mektubât'da belirttiği gibi, kelime-i şehadetin iki kelâmının birbirinden ayrılamayacağını, onların birbirini tazammun ve isbat ettiğini, biri birisiz olmayacağını ifade ediyoruz.

Evet, madem Peygamberimiz (aleyhissalâtü vesselâm) Hâtemü'l-Enbiyadır, bütün enbiyanın vârisidir. Elbette O, bütün vusûl yollarının başındadır. Onun cadde-i kübrâsından hariç hakikat ve necat yolu olmaz. Umum ehl-i marifetin ve tahkikin imamları, Sadi-i Şirazî gibi derler: "Ey Sâdî! Muhammed'i (sallallahu aleyhi ve sellem) örnek almadan bir kimse'nin selâmet ve safâ yolunu bulması imkânsızdır."

Aklımız O'na kurban...

Hep Allah Rasûlü'nü mülâhazaya alma, sürekli Onu düşünme, yapılan her işte Onun sevgisini, kabulünü ve şefaati kazanma gayreti içinde olma çok önemlidir. Mesela, O misvak kullanmayı tavsiye buyurmuşsa, bana düşen, onun faydasına ve sıhhat açısından yararlarına bile bakmadan, sırf O kullandı ve tavsiye buyurdu diye misvak kullanmaktır. O işi, elde edeceğim bir faydaya bağlamak da ne demek? O kullandı ise ben de kullanırım. Efendimiz bana dese ki takla atacaksın. Bu meselenin mantığı var mı? Aklım öyle inceliklere ermez benim.. Senin mantık dediğin şey nedir ki? Mevlana Hazretleri demiyor mu, "Aklını

Hazreti Muhammed'e kurban et." Ben de aklımı kurban ederim Efendime ve Onun emir ve tavsiyelerini yerine getiririm.

Öyleyse, siz de bazı şeyleri yaparken, kendi hislerinizi, size râci' bir faydayı nazar-ı itibara almayın. O işin içinde o fayda da olabilir; Allah o işten size bir kısım yararlar da hasıl edebilir. Fakat, siz şefaati zeminine ulaşmaya bakacaksınız. O Zatla tanışmaya ve buluşmaya çalışacaksınız. Onun dairesi kutsiyesi içine girince sizin bir şey talep etmenize zaten lüzum yoktur. Rica ederim, evinize bir misafir geldiği zaman siz ne yapacağınızı bilmez misiniz? Buraya şimdiye kadar gelen misafirlerden kim aç kaldı, kim çay-kahve içmedi. Siz boş çevirmiyorsunuz misafirlerinizi. Şimdi, siz Onun maide-i semaviyesinin başına gidecekseniz, Onun da ne yapacağını bildiğine iman edeceksiniz.

Allah ne yapacağını, misafirlerini nasıl ağırlayacağını bilir. O zaman ibadet ve hasenâtınızın karşılığını neden Allah'ın rahmetinin enginliğine bırakmıyorsunuz? Neden o türlü şeyleri teşhis ve tayin etmek suretiyle meseleyi daraltıyorsunuz? Neden "Şefaati liehlî'l-kebâiri min ümmetî – Benim şefaati ümmetimden büyük günah işleyenleredir" diyen bir Sultan-ı zîşân'ın size teveccühüne meseleyi bırakmıyor da, onu kendinize göre bir kısım küçük, sinek kanadı kadar menfaatlara bağlıyorsunuz.

Öyle bir tavır hem Ona karşı bir saygısızlıktır, hem de himmetinizi dar tutma ve verilecek şeylere bir yönüyle filtre koyma demektir.

Bu açıdan, misvak kullanmanız, misvakınız yoksa parmaklarınızı dişlerinize sürüp onları sıvazlamanız (sivak), abdest sırasında genzinize su çekmeniz... gibi şeyleri bile Efendimiz yaptığı için yapmanız bunlara bir şuur katma manasına gelir.

“Ya Rasulallah, bunu Sen yaptın ya, ben de onun için yapıyorum. Abdest dualarının Sana ait olup-olmadığını bilmiyorum ama madem İbn Hümam onları Sana isnad ediyor ve ‘bunlar abdestte okunsun’ diyor, bunları Sen abdest alırken söylediğin için ben de söylüyorum. Abdestten sonra bir yudum su içtiğin için ben de içiyorum...” bütün bunlar hep Onu duymaya çalışma, hayatın her safhasını Onun hayatı ve atmosferiyle bütünleştirme ve Onun yaptığı şeyleri paylaşma cehd u gayretidir.

Siz Onun sevgisi, hoşnutluğu ve şefaati arkasında bu kadar koşarsa-

nız, o Rahmet Peygamberi de mutlaka geri dönüp size teveccüh buyuracak ve elinizden tutacaktır. Alvar İmamı’nın ifadeleriyle sorayım:

“Sen Mevlayı seven de Mevla seni sevmez mi?
Rızasına iven de Hak rızasın vermez mi?
Sen Hakk’ın kapısında canlar feda eylesen,
Emrince hizmet etsen Allah ecrin vermez mi?”

Evet, “Sen gönülden bir kerecik ‘ya Rasulallah’ deyiversen, O “ümme-tim!..” deyip imdadına koşmaz mı?” Kaldı ki, yine Üstadımızın dediği, bazı sâdık kâşiflerin ifade ettiği ve bir kısım kitaplarda da geçtiği gibi, mahşerde “ümme-tî, ümme-tî” diyecek olan Şefkatli Nebî, doğduğu zaman da “ümme-tî, ümme-tî” demişti. Allah, Onu çok özel bir mahiyette yaratmış ve gönlünü insanlığın kurtuluşuna bağlamıştı. Diğer peygamberlerin şefkati onun şefkatinin yanında deryada katre kalırdı. Öyleyse, siz bir kerecik “habibî” deseniz, o da mutlaka “ümme-tî” diye çağrınıza icabet edecektir.

Hâsılı, salâvatın mânâsı rahmettir. Allah Teala, Efendimiz'e bizzat salât etmiş, meleklerinin de Peygamberimize salât ve selâm ettiklerini bildirmiş ve bize de onu bir vazife olarak tahmil buyurmuştur. Bizim salâtımız, Üstadın ifadesiyle, "Ya Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin." manasına bir duadır.

Bununla beraber salât u selâmın ayrı bir hususiyeti daha vardır. Salât u selam makbul bir duadır; yapılan diğer duaların başında ve sonunda salât u selam okununca, iki makbul dua arasında istenilen şeyler de makbul olur. Onun için hem duanın başında, hem de sonun da salât u selam okumak lazımdır.

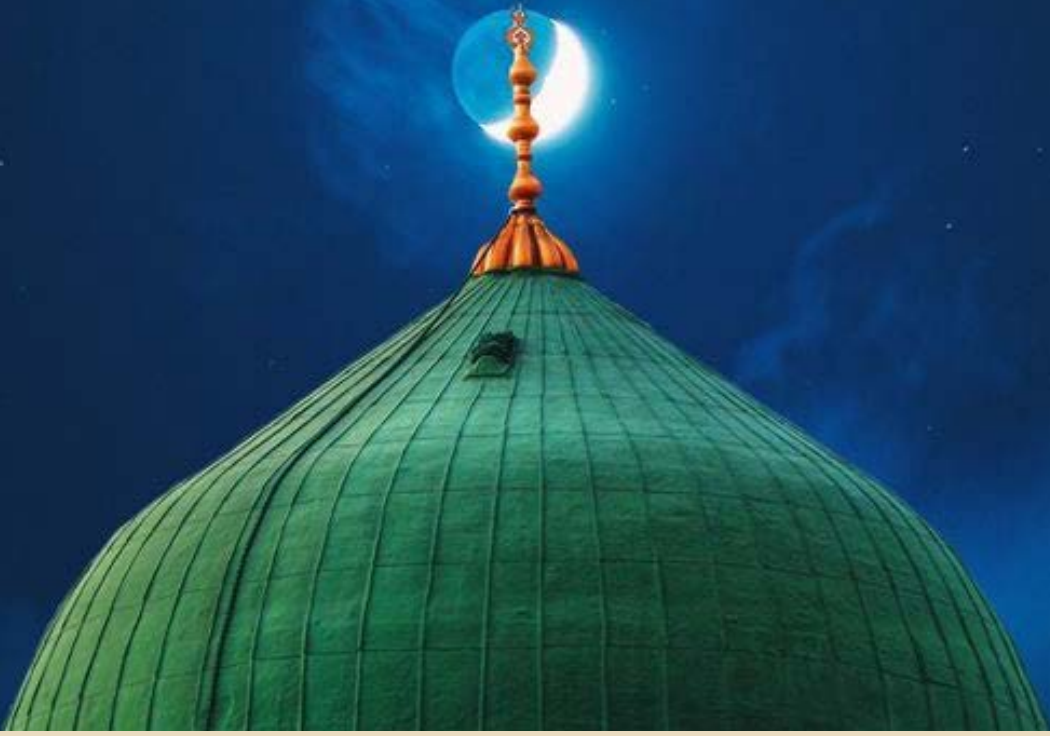
Gerçi, Efendimiz aleyhissalâtu vesselam duaların "Ya ze'l-celâli ve'l-ikrâm" hitabıyla noktalanmasını tavsiye buyuruyor; fakat, o sözü Efendimizin tevazuuna verip, onda başka bir mahmil düşünüp duaları "Ya ze'l-celâli ve'l-ikrâm"la beraber salâtle bitirmek daha doğru olsa gerektir.

Evet, hem kendilerinin ifadesiyle, hem Sahabe-i Kiram'ın hassasiyetiyle, hem de büyük zatların keşfiyle salât u selâmın ayrı bir hususiyeti vardır ve o geriye çevrilmeyen bir duadır.

Allahümme salli ve sellim ala seyyidînâ Muhammedin ve ala âlihî ve as-hâbihî ecmaîn

(Allahım, Efendimiz Hazreti Muhammed'e, O'nun aile fertlerine ve ashabına salât ve selam eyle.)

O (sas), Âlemlere Rahmettir

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) âlemlere rahmet olduğu Kur'ân-ı Kerim'in değişik âyetlerinde ifade edilmektedir: Enbiyâ sûresindeki

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

"Başka değil, Biz seni bütün âlemlere ancak rahmet olarak gönderdik." (Enbiyâ sûresi, 21/107)

âyet-i kerimesi bu hakikati açıkça selsendirir. Bu âyet, ümmet-i Muhammed arasında da Allah Resûlü'ne karşı saygının ifadesi olarak çok yaygınlaşmış ve dualardan evvel okunur olmuştur.

Evet, Efendimiz, âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Âlemin bir parçası olan bütün insanlık dünyası ve hussusiyle de bizim için bir rahmet olması itibarıyla, O'nun sayesinde bütün kara delikler, ak delikler hâline gelmiştir. Bütün karanlıklar aydınlığa inkılâp etmiştir.

Dünya bir matemhane-i umumiye iken, O'nun sayesinde bayramlara,

şenliklere ve şehrayinlere dönüşmüştür. O'nun sayesinde insanlık sahipsiz ve yetim olmaktan kurtulmuştur.. ve yine O'nun sayesinde ki insanlık, yokluk çukuruna yuvarlanmaktan kurtulmuştur. Ölüm, ahirete ve Cennet saraylarına giden bir koridor hâline gelmiş ve aydınlanmış; bu itibarla imanın kuvveti nispetinde herkes, değil ölümden korkmak ve kabirden geriye durmak, ahireti iştihakla arzular hâle gelmiştir. Çünkü ahiret O'nun yanında bütün dostların da içtima ettiği bir yerdir. Yine O'nun neşrettiği nur sayesinde ihtiyarlık, başarılı bir hayatın finali hâline gelmiş; hastalıklar, musibetler, insanı mânevî kirlerden arındıran birer kurnaya dönüşmüş; hiç olmazsa öyle algılanmaya başlamış ve kâinat camidat-ü meyyite olmadan çıkmıştır.. evet o ziya, rahmet ve ümit insanının neşrettiği hakikat ve nur sayesinde dağlar, taşlar âdeta bize birer enîs (dost) hâline gelmiş ve O'nun mesajının ulaştığı yerlerde küfür ve nifakla kararmış ve zift gibi görünen bütün eşya birdenbire aydınlanıvermiştir.

Evet, âdeta her şeyin mahiyeti değişmiş, başaşağı gidenler, ayaklarının üzerinde yürür hâle gelmiş; dağlar birer canavar görünümünde olmadan çıkmış, Allah'ın musahhar birer mahluku, vahşi hayvanlar ise emrimize âmâde birer mûnis ve muvazzaf memur hâline gelmişlerdir.

Daha önemlisi de bizler O'nun sayesinde küfrün ve dalâletin korkunç girdabından kurtulup imanı elde etmişizdir. Bununla birlikte –Bediüzzaman'ın yaklaşımıyla– O'nun neşretmiş olduğu nur sayesinde insan-ı kâmil olma yoluna girmişizdir. O'na yönelen ve gereken cehd ü gayreti gösteren herkes, kâmil bir insan olabilir. İşte bu yönüyle Efendimiz, bizim için mahz-ı rahmettir. Aslında Hz. Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm), o ulvî mahiyetiyle âdeta Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin tecessüm etmiş şeklidir. İstidat ve kabiliyetlerini yerinde kullananlar, kullanıp o pâk mevrîde uğrayanlar, o sayede hem dünyalarını hem de ukbâlarını mamur etmiş, küfür ve dalâletin verdiği susuzluklarını giderip imansızlığın o korkunç girdabından kurtulabilmişlerdir. Bunların hepsi, Efendimiz'in bizim aramızda rahmet hâlinde temessül etmesi sayesinde olmuştur.

O, öyle geniş bir rahmettir ki, ahirette de "Rahmeten lilâlemîn" olduğunun ifadesi, mücrimlere şefaate edecek ve şefaatinin ayrı bir tecellisi olarak O'nun yolunu takip eden ulemâ ve sulehâ da şefaate edecektir.. ve tabîî, o gün en büyük şefaate en büyükten sâdır olacaktır; O Yüceler Yücesi de şefaate edecek ve milyonlarca kişiyi elim bir azaptan kurtarıp saadete ulaştıracaktır.

Tefsirciler, Allah Resûlü'nün mahşerde herkese rahmet olacağını ifade etmektedirler. Kâfirler, O'nun âlemlere rahmet olması sayesinde mahşerin dehşeti, şiddeti, hiddeti ve öldürücü havasından kurtulacak, hesapları tezden görülecek ve herkes gideceği yere gidecektir. Yukarıda da ifade edildiği gibi Allah Resûlü, ahirette mü'minlere şefa'at edecektir. Bu müjdeyi Allah Resûlü bize, "Her peygamberin müstecap bir duası vardır. Ben ise -inşâallah- duamı kıyamet gününde ümmetime şefa'at etmek için saklıyorum." ifadeleriyle vermektedir.

Başka bir hadislerinde yine Allah Resûlü, ümmeti içinde büyük günah işleyenlere şefa'at edeceğini bildirmektedir. Günah-ı kebair işlemiş, düşmüş kalkmış, yer yer sürüm sürüm olmuş ve kirlenmiş, fakat ümidini yitirmemiş, ümitle ve zayıf da olsa imanla Huzur-u Risaletpenâhî'ye varabilmiş, Resûl-i Ekrem'in şefa'at atmosferi içine girmiş ne kadar mücrim varsa, herkese bir bişarettir bu.

Allah (celle celâluhu) O'na, "Şefa'at et, şefaatin kabul görecektir." buyurmuşsa, O da bu teveccühü değerlendirecektir.. evet, Cenâb-ı Hak, Habibi başını yere koyup, "Ümmetim, Ümmetim!" diye yalvardığında O'nun içine su serpecek ve rahmet esintili şu sözleri söyleyecektir:

يَا مُحَمَّدُ! اِرْفَعْ رَأْسَكَ اِشْفَعْ تُشَفِّعْ

"Yâ Muhammed! Başını kaldır. Şefa'at et! Şefaatin makbuldür bugün."

İşte bu, âlemlere rahmet olarak gönderilen Allah Resûlü'nün, günah-ı kebair işlemek suretiyle Cennet yolundan aşağıya düşmüşlere yeniden çizgilerini bulma mânâsında bir rahmet zuhuru ve tecellîsidir. Cenâb-ı Hak, istifadeye muvaffak kılsın.

Efendimiz, ümmetine Cennet'te ve Cenâb-ı Hakk'ın cemalini müşâhede etmede de rehberlik ve pişdarlık yapacaktır. O, "Mü'minler, Cennet'te cuma günü Cenâb-ı Hakk'ı göreceklerdir." buyurmaktadır. Biz, bu işin âdâb ve erkânını bilemeyiz. Bu mevzuda da yine huzurun âdâb ve erkânını bilen Zât bize yol gösterecektir. Orada Li-vâü'l-Hamd'in altında, çok hamd eden, Allah'ın nimetlerini ruhunda ve vicdanında duyan ve o nimetler karşısında iki büklüm olan, bir adı da ümmet-i Muhammed ve Hammâdûn olan ümmet-i merhume toplanacaktır.

Allah Resûlü, Livâü'l-Hamd'in altında ümmetini arkasına alacak, yer yer Havz-ı Kevser'ine götürecektir, yer yer Cenâb-ı Hakk'ın cemalini -ki, Cennet hayatının binlerce senesi bir saat rûyet-i cemaline mukabil gelmeyen, anlaşılmaz ve idrak edilmez bir derin zevk ve lezzettir- müşâhede ettirecek.. evet O'nun sayesinde ve O'nun rehberliğinde ümmet-i Muhammed dahi o âb-ı kevseri nûş edecektir.

Aynı zamanda mü'minler, onunla ebedî ve daima yenilenen bir güzelliğe, ebedî ve daima yenilenen bir lezzet ve zevk alma istidadına ulaşacaklardır.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Mü'min,

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

derken, Cenâb-ı Hakk'ın âlemlere rahmet olarak gönderdiği O zâtın kamet-i bâlâsını, yaptığı ve yapacağı bütün bu şeylerle görmeye çalışmalıdır. Hatta bir mü'min sadece kendi şuur ve idrakiy-

le kendisine gelen şeyleri değil, zerrelere kürelere kadar her şeyin, O'nun neşrettiği nur sayesinde aydınlığa kavuşmasını ve hâl diliyle O'na minnet ve şükranla bulunmasını, ayrıca onlara mükkel olan meleklerin, varlıklarındaki mânâ ve maksat O'nunla anlaşılan zerrelere, kürelere, sistemlere ve canlılardaki hücrelere namına, onlara ait hâl diliyle yaptıkları tesbih, takdis ve tahmidi Cenâb-ı Hakk'a takdim ettiklerini şuuren düşünmelidir.

Böylece mü'min, Efendimiz'in nasıl büyük bir hamde vesile olduğunu anlamalı ve şöyle demelidir: "Elhak sen Ahmed-i Mahmud-u Muhammed'sin Efendim. Hak'tan bize Sultan-ı müebbedsin. Hammâdün, senin ümmetin; Livâü'l-Hamd'in ve Kevser'in sahibi de sensin."

İşte bir mü'min, namazda her Tahiyat okuyuşunda ve her "Muhammedün Resûlullah" deyişinde, iliklerine kadar bu mânâyı duymalı ve saygıyla eğilmelidir.

O'nun Doğumu Bayramdır Bize

Allah Resûlü'nün (aleyhissalâtü vesse-lam) doğumu ve yeryüzünü şerefle-ndirmesi insanlığın yeniden dirilişi sayı-lır; O'nun doğduğu gün bizim için de bir kutlu bayramdır.

Çünkü biz, Rabbimizi O'nunla tanıdık. Nimete minnet ve şükran duygusunu O'n-dan öğrendik. Yaratan ve yaratılan arasın-daki ilişkileri, kul ve Mâbud münasebetleri-ni O'nun mesajlarıyla duyup anladık. O'nun ortaya koyduğu yorumlar sayesinde, kâinat, muhtevalı ve okunaklı bir kitaba dönüştü.. eşya ve hâdiseler de, âdeta Hakk'ı söyleyen ve Hakk'a çağıran birer bülbül kesildi.

O'nun gelişiyile, yaslı çehrelerdeki keder çizgi-lerinin yerini en içten tebessüm emareleri aldı.. O'nun ışığı başlarımızı okşamaya başladığı günden itibaren, "ebedî yokluk" korkusunun ruhlarımızdaki te'siri kırıldı; sonsuzluk isteyen sînelerimize dost ikliminden vuslat muştuları gelip ulaştı.

Evet, bir insanın ötelere imanla gitmesi ve cennete ehil hale gelmesi onun adına bir bayramdır. Getirdiği mesaj vesilesiyle bütün varlığın çehresine nur saçan, nazarları ahi-ret yamaçlarına çevirerek topyekün insanlığa cennet ve cehennemi tanıtan ve ebedî saadet yollarını aydınlatan Allah Resûlü'nün (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) doğumu ise bütün insanlı-ğın ve kâinatın bayramıdır.

Fakat acaba biz, bütün insanlığa bir kurtuluş fermanı getiren Ha-bîb-i Ekrem Efendimiz'i kendi büyüklüğü ölçüsünde sevebildik mi?

“Kutlu Doğum” dediğimiz mevlid-i şerifi, O’nunla irtibatımızı ortaya koyma adına gerektiği gibi değerlendirebildik mi? Zannediyorum, bu sorulara “evet” cevabı vermemiz zordur. Gerçi, şimdiye kadar, merasim türünden çok mevlit okumuş/okutmuşuzdur; üç-beş ses sanatkârı ve ilâhîci ile o geceye bir nağme katmışızdır; biraz lokum ve birkaç şişe gülsuyuyla gönüller almışızdır; ama maalesef bunlar kat’iyen O’nun büyüklüğüne yaraşır şekilde ve O’na karşı, sevgi, vefâ, sadakat duygularını coşturacak seviyede olmamıştır.

Mevlid O’nu anlatmalı

Tabî ki Kutlu Doğum’la alâkalı olan faaliyetler farz, vacip ve sünnet gibi yapılması dinen istenen sorumluluklar kategorisinde mütalaa edilemez. Ancak, o mübarek gün ve geceler münasebetiyle bir kere daha Efendimiz’i (sallallahu aleyhi ve sellem) yâd etme ve nûrefşan mesajını anlayıp başkalarına da anlatmaya çalışma pek çok hayıra vesile olabilir.

Ne var ki, bu güzel âdette işi ticarete dökmemek, gırtlak ağalığı yapmamak, riya ve süm’alara girmemek ve gösterişten kaçınmak çok önemlidir. Allah’ı ve Efendimiz’i anma mevzuunda samimi olmaya çok dikkat etmek lazım. İnsan, hiçbir zaman içinden gelmeyen şeyi söylememeli; mutlaka bir şey söyleyecekse, kalbinin sesine tercüman olmalı, hislerinde mâkes bulmuş şeyleri ifade etmelidir. Şuurundan vize almamış sözleri gün yüzüne çıkarmamalı; riyakârlık ifade eden sesleri sineye gömmeli ve asla kimseye duyurmamalıdır.

Mevlid okuyan da, ilahi söyleyen de ve birkaç kelam ederek o günün ehemmiyetini dile getiren de mutlaka çok samimi olmalıdır. O güne ve o sözleri söylemeye önceden çok iyi hazırlanmalıdır. Va’z etmeye giden bir insanın, “Aman gözüme bir leke girmesin, kulağıma bir kir bulaşmasın, kafam dağılmasın; aman bir günahkâr olarak halkın karşısına gitmeyeyim!” diyerek, dikkat ve teyakkuz içinde camiye yürümesi gibi -ki va’z u nasihatın mü’min kalblerde mâkes bulması adına bu çok önemlidir- mevlid programlarında vazife alan insanlar da samimiyet ve ihlâsa çok dikkat etmelidir. Halkın karşısına süslü-püslü şeylerle değil, samimiyetle lebriz edilmiş bir gönülle, kalbin süs ve zinetiyle çıkmalıdır.

O’nun bülbülleri olmak gerek

Ayrıca, o tür programlarda seslendirilecek ilahi ve kasidelerde de böyle bir zenginliği ihtiyaç var.

Sadece Yunus Emre'yle yetinme, yalnızca Niyaz-ı Mısır'ye takılıp kalma da o mübarek toplanmaları matlaştırabilir. Günümüzün insanı çok farklıdır. Dünkü sözler çok samimi de olsa bugünün insanına avamca gelebilir. Dün çok güzel şeyler söylendiği gibi bugün de söylenmektedir; yarın da çok güzel sözler söylenenecektir.

Aynı ifadeleri aynı üslup içerisinde tekrar edip durma ve bu şekilde bir araya gelmiş olma marifet değildir; asıl mesele, Efendimiz'in viladetini gerçek bir bayram olarak duyma ve duyurma; O'na vuslat duygusuyla dolma ve gönüllerde O'nun vuslatına iştiaak uyarma; dua ederken de aynı coşkuyla el kaldırma ve kalblerin bamteline dokunma.. nihayet, insanlarda bir heyecan tufanı oluşturma ve Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) o an gökten iniyormuş gibi bir ruh haleti hâsıl etmektir. Hani Arif Nihat Asya der ya;

"Gel, ey Muhammed, bahardır...

Dudaklar ardında saklı

Aminlerimiz vardır!..

Hacdân döner gibi gel;

Mi'raç'tan iner gibi gel;

Bekliyoruz yıllardır!"

İşte, öyle yeni bir ses olmalı, bambaşka bir soluk ve derin bir heyecanla program ortaya konmalı; nihayet, orada hazır bulunanlar gönülden yakarışa geçmeli ve şöyle demeli:

"Mi'raç'tan iner gibi gel;

Bekliyoruz yıllardır!"

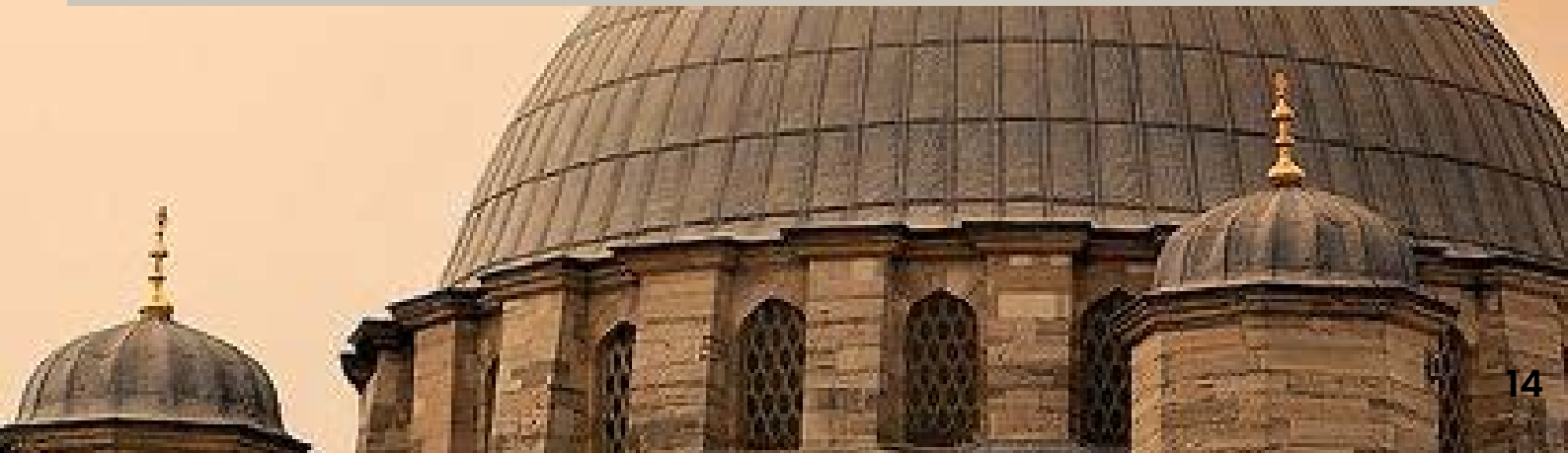
Diğer önemli bir husus da, bu programların aynı zamanda bir mesaj vermeye matuf olmasıdır. Mevlit, ilâhî, kaside ve şiirler zihinleri hazırlamalı, ruhlarda heyecan hâsıl etmeli; daha sonra da önceden çok iyi belirlenen bir mesajla program hitama erdirilmeli. Efendimiz'in hayat-ı seniyyelerinden bir husus anlatılmalı; O'nun "cevâmiü'l-ke-lim" dediğimiz az söz ile çok manayı ifade eden hadis-i şeriflerinden biri nakledilmeli ya da ümmetinin ferdî, ailevî ve içtimâî problemlerinin çözülmesiyle alâkalı bir husus dile getirilmeli.

Fakat, verilmek istenen mesaj gibi o mesajı seslendirecek olan insan da önceden belirlenmeli.. sadece sesi ve nefesi gür, ilmi derin kimselere değil, aynı zamanda kalbî heyecanları coşkun ve gönlündeki Peygamber sevgisi engin insanlar bulunup onlara söz hakkı verilmeli. O insanlar da, öyle mübarek bir program için çok ciddi ön hazırlıklar yapmalı, gönüllerini ortaya koymalı ve konuşurken bile o işin hakkını vereme-mahcubiyetiyle M. Akif gibi;

**"Perişan sözlerimden bıkmâ, hoş gör,
ya Resûlallah,**

**Kulun şeydâdır amma, açtığın vadide
şeydâdır!"**

deyip inlemeliler. Ya da İslam'ın garipliğini ve ümmetin kimsesizliğini vicdanlarında duyup Ulu Dergâh'a yönelmeliler.

Lütfen Gel!

Açsan gerçek yüzünü mehtap utanır,
Görse cemâlini huriler kıskanır;
Dırağsan çehren hayret uyardı gökte,
Gören Seni Cemâl'in aynası sanır...

Cemâl-i ezelînin mişkâtı Sensin,
Şem'-i ilahîsin, güneşten enversin;
N'olur kaldır nikabını herkes görsün!..
Sen zulmeti boğacak bir nur-efşânsın...

Nurun ve sırrınla tecellî et bize..
Karanlıklar yıkılıp gelsinler bize;
Sensizlik canımıza tak etti çoktan,
Avdetin bayram olacak hepimize...

Sen gideli çoğumuzda hal kalmadı,
Çiçekler soldu, petekte bal kalmadı;
Hazan yaşıyor hep yıllardan beri,
Dahasına dillerde mecal kalmadı.

İntizar hülyamız Sen çekip gideli,
Vardır belki "Sen Sen!.." diyen birkaç deli;
Dön gel ne olur ağlatma bendeleri!..
Budur şu Kıtmîr'in biricik emeli...

Kutlu Doğum: Efendimiz'i (sas) Tanıma ve Duyma Zamanı

Peygamber Efendimiz'in (salat u selamların en güzeli O'na olsun) doğumu ve yeryüzünü şereflendirmesi insanlığın da yeniden doğumu ve dirilişi sayılır. O'nun doğduğu gün bizim için kutlu bir bayramdır. Bayramdır; çünkü Rabbimizi O'nunla tanıdık, Allah ile kul arasındaki münasebetleri, nimete şükran duygusunu, kâinat kitabını doğru okuyup doğru anlayabilmeyi, eşya ve hadiselerinin Allah'ı haykıran bir bülbül olduğunu O'nun getirdiği mesajla öğrendik/öğreniyoruz.

Evet, O'nun dünyaya teşrifi bir bayramdır. Bir insanın ötelere imanla gitmesi, cennete ehil hale gelmesi kendi adına ferdî bir bayramdır. Ancak getirdiği mesaj vesilesiyle bütün varlığın çehresine nur saçan, nazarları ahiret yamaçlarına çevirerek topyekün insanlığa cennet ve cehennem tanıtıcı ve ebedi saadet yollarını aydınlatan Allah Resulü'nün (aleyhi ekmelüt't-tehâyâ) doğumu ise, bütün insanlığın ve kâinatın bayramıdır.

Peygamber Efendimiz'in dünyayı teşrifi münasebetiyle yapılan "Kutlu Doğum" programları asr-ı saadette, sahabe ve tabiin dönemlerinde yoktu. Çünkü Allah Resulü hayatta iken sürekli ashabıyla birlikte idi. Ve onların kalplerinde gönüllerinde, şuurlarında çok canlıydı. O'nunla oturup, O'nunla kalkıyorlardı. Allah Resulü ebedî âleme irtihal buyurduktan sonra da sahabe efendilerimiz, yine O'nunla yaşadıkları kutsî atmosferin heyecanı ile yaşıyorlardı.

Allah Resulü, O'nun getirdiği mesaj ve kıyamete kadar bütün Müslümanların her türlü meselesine çözümün mikro planda esaslarını ihtiva eden hayat-ı seniyyeleri onların gönüllerinde her an yeni doğuyormuşçasına çok canlı ve taze idi. Bu itibarla senede bir kere veya birkaç gün O'nun dünyayı teşrifini tesîd etmeye gerek yoktu. Sahabe bu şuur ve heyecanını kendilerinden sonra gelen nesillere de aktardı. Nitekim bu hususu Sa'd b. Ebi Vakkas'ın şu ifadelerinde görüyoruz:

"Biz, Peygamber Efendimizin hayatını çocuklarımıza Kur'ân'ı Kerîm'den bir sure ezberletir gibi öğrettirdik."

Sahabenin rahle-i tedrisinde yetişen tabiin ve tebe-i tabiin döneminde de aynı şuur ve heyecan devam etti. Daha sonraki dönemlerde ise bilgilendirme, şuurulanma ve heyecanda bir azalma ve matlaşma başladı. İşte bu dönemlerde peygamber Efendimizin hayatını, mesajını kalplerden, gönüllerden, akıllardan gittikçe azalan şuur ve heyecanı hatırlatmak için mevlid programları yapılmaya başlandı.

Son senelerde "Kutlu Doğum" adı altında yapılan mevlid merasimlerini ilk defa, Fatimîler tarafından Mısır'da tertip edilmiştir. Fakat, genel kabule göre, ehl-i sünnet çizgisi içerisinde mütalaa edebileceğimiz ilk mevlid programını, Selahaddin Eyyubî'nin eniştesi Muzafferuddin Gökborü düzenlemiştir. (İbn-i Hallikan, Vefiyatü'l-A'yan, 1/437)

Daha sonraki dönemlerde de, Müslüman şairlerin hemen hepsi na'atlar yazmışlardır. Bunlar arasında İmam Busirî'nin aşk ve heyecan dolu "Kaside-i Bür'de" si, Fuzulî, Nefî, Nâilî, Nâbî, İshak Efendi ve Şeyh Galib'in na'atları da elden ele, dilden dile doluşmuştur. Ayrıca Rasûlullah'ın (aleyhi ekmelü't-tehâyâ) doğumunu ve hayatını medh ü senâ eden ve "mevlid" adını taşıyan pek çok eser de kaleme alınmıştır. Mevlidlerin Türkçe'de en meşhur olanı Süleyman Çelebi'nin "Vesiletü'n-Necât" adlı eseridir. Bu eser gayet faydalı, güzel bir İslam âdeti olarak devam etmiştir ve etmektedir.

Âlimlerimizin pek çoğunun değişik makale ve kitaplarda ifade ettiği üzere, Allah Resulü'nün dünyaya teşrif etmeleri münasebetiyle kutlama yapmanın asılları dinde vardır:

1. Peygamber Efendimiz, pazartesi günleri oruç tutardı. Sahabeden biri bunun sebebini sorduğunda: "O gün benim doğduğum gündür" (Abdurrezak, musannef, 4/295; Beyhaki, Sünen-i Kübra, 4/286) buyurmuştur. Yani Efendimiz âlemlere rahmet olarak gönderildiği günü Cenab-ı Allah'a şükredilmesi gereken bir gün olarak kabul ederek oruçlu geçirmiştir. Efendimizin bu davranışı aynı zamanda ümmetine bir talimdir. Allah'ın engin rahmetin temsilcisi doğduğu güne ayrı bir değer ve önem verirken, o mücessem rahmetten olabildiğince istifade eden insanların daha çok ilgi ve alaka gösterip kutlamaları gerekmez mi?

2. Peygamber Efendimiz, Medine'ye teşrif ettiklerinde Yahudiler âşure günü oruç tutuyorlardı. Onlara niçin bu günde oruç tuttuklarını sordu. Şöyle cevap verdiler:

“Bu gün çok önemli bir gündür: Allah bu gün Firavunu ve kavmini denizde boğdu, Musa’yı kurtardı. Musa (a.s.) bu günü Allah’a şükür olarak oruçlu geçirdi. İşte bizde ondan dolayı oruç tutuyoruz.” Bu cevap üzerine Efendimiz: “Biz Musa’ya sizden daha yakın ve öncelikliyiz” buyurarak oruç tuttu. Ashabının da oruç tutmasını istedi. (Buhari, savm, 67; Müslim, sıyam, 127)

Buradan şu anlaşılıyor; Allah’ın muayyen bir günde lutfettiği bir nimet veya bir belayı defetmesinden ötürü Allah’a şükredilir. Ve her sene o gün geldiğinde o şükrün tekrarlanmasında bir mahzur yoktur. Peygamber Efendimizin dünyaya teşriflerinden daha büyük bir nimet mi olur? Bu büyük nimete şükretmek gerekmez mi?

3. Peygamber Efendimizi övmek ve O’nun şefaatine nail olmak maksadıyla Resûl-ü Ekrem hayattayken bile şiirler yazılmış, kasideler söylenmiştir. Meselâ Ka’b b. Züheyr, İnsanlığın İftihar Tablosu’nun huzurunda O’nu övmüş ve Allah Rasûlü tarafından tebrik edilmiş, teşvik görmüştür. (Taberani, Mu’cem’ül-Kebir, 19/176; Hakim, Müstedrek, 3/670) Hassan bin Sabit de şiirleriyle iltifata mazhar olmuştur. (Tirmizi, Edeb, 70; Buhari, Menakıb, 16)

Bu itibarla kutlu doğum programlarında Peygamber Efendimiz’i öven, O’na olan/olması gereken sadakat ve vefayı dile getiren şiirler, na’tlar, ilahiler vs. okunarak mesaj vermede, gönüllerde peygamber sevgisini coşturmada bir mahzur olmasa gerek.

İmam Suyutî, Peygamber Efendimiz’in vilâdetini kutlamak maksadıyla program yapmanın müstehap olduğunu ifade ettikten sonra İmam-ı Kurra Şemseddin el-Cezerî’nin “Örfü’t-Tarif bi Mevlidi’ş-Şerif” kitabından şunu nakleder: Ebu Leheb’i vefatından sonra rüyada görüyor ve soruyorlar ne haldesin? Cevap veriyor:

–Cehennemdeyim. Ancak her pazar-tesı akşamı cehennem ateşı benden hafifletiliyor ve parmaklarımın arasından başparmağım kalınlığında bir su emiyorum diyerek Cehennemde böyle bir lütfeye mazhar olmasını şöyle açıklıyor: “Hz. Muhammed doğduğu zaman çok sevinmiş onun doğumunu müjdeleyen cariyem Süveybe’yi azat etmiştim, cariyem de onu emzirmişti.”

Şayet Ebu Leheb gibi hakkında Kur’ân ayeti bulunan bir kafir bile Peygamber Efendimiz’in doğumuna olan sevincinden dolayı cehennemde böyle mükafatlandırılırsa

H. Muhammed'e inanmış bir mümin O'nun viladetine sevinip gücü yettiği kadar O'nun sevgisini mazhar olmak için koşuştursa eli boş mu döner!

Konu ile ilgili mevlid ve miraç gibi vesilelerle Efendimiz'i bir kere daha ve engince yad etmenin mahzuru olmadığına dair bir görüş de şu şekildedir:

"...hatta, Allah Resûlü kendisini methedenlere karşı sükût buyurduğundan ve Ka'b b. Züheyr gibi şairleri tebrik edip onlara hediye verdiğinden dolayı, misyonu itibarıyla kendisini medh ü senâ ve takdir etmenin bir esas olarak sübût bulduğuna da kâil olunabilir. Yani denilebilir ki, o sükût buyurduğuna ve hatta bazılarını hediye verdiğine göre, O'nu meth etmek sünnet ya da en azından mendub (Efendimizin bazen işleyip bazen terk buyurdukları, selef-i sâlihinin de sevip rağbet ettikleri işler) da olabilir. Peygamberimizin

üstün meziyetlerini, güzel vasıflarını, ahlâkının eşsizliğini, hayatını ve mucizelerini anlatmak ve nihayet, O'nun şefâatine sığınmak, salât ü selâmlarla O'na yönelmek mendup sayılabilir. Çünkü, bütün bunlar formül olarak ortaya konmamışsa da hepsinin aslı dinde vardır."

Diğer taraftan "Kutlu Doğum" faaliyetleri bir hedef değil bir vesiledir. Peygamber Efendimiz'i, tanıtmak, sevdirmek, O'na olan muhabbeti coşturma, coşturup insanları Allah Resulü'nün getirdiği mesaja yönlendirmek için bir vesiledir. Vesileler neye hizmet ediyorsa ona göre hüküm alırlar. Bu itibarla aslı dinde olup formülü zamanla ve şartlara göre değişebilen meselelerden biri olan "Kutlu Doğum" vesilesiyle Peygamber Efendimiz'i her yerde ve her platformda değişik yönleriyle anlatarak, kalpleri gönülleri Allah Resulü'nün sevgisiyle coşturmanın bir mahzuru olmasa gerek.

Geçmiş İlahi Kitaplarda O'nun Geleceğinin Müjdelenmesi

Geçmiş ilahi kitaplarda Peygamber Efendimiz'in (aleyhissalatu vesselam) peygamberliğini müjdeleyen ve onun bir peygamber olarak insanlara gönderileceğini haber veren ifadeler mevcuttur. Birçok değişikliklere maruz kalmalarına rağmen elimizdeki mevcut Tevrat ve İncil nüshalarında, pek çok işaret bulunmaktadır.

Tevrat'tan bunlardan sadece dört tanesini arz etmekle iktifa edeceğiz:

" .. Musa demiştir: 'Rab size kardeşlerinizin arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak, her ne söylerse onu dinleyeceksiniz. Ve bütün peygamberler, Semuel (İsmail) ve sıra ile gelenler, hep söylenen bu günleri ilan ettiler.'" (Rasullerin İşleri, Bab: 3, ayet: 22.)

" .. Ve Rabbin ... Musa gibi bir peygamber daha İsrail'de çıkarmadı." (Tesniye, Bab: 34, ayet: 12.)

"Onlar için kardeşleri arasından, senin gibi bir peygamber çıkaracağım ve sözlerimi onun ağzına koyacağım ve ona emredeceğim, her şeyi onlara söyleyecek." (Tesniye, Bab: 18, ayet: 18.)

"Rab Sina'dan geldi ve onlara Sair'den doğdu; Paran dağlarında parladı ve mukaddeslerin on binleri içinden geldi.

Onlar için sağında ateşli ferman vardı." (Tesniye. Bab: 33, ayet: 2.)

Ahd-i Atik'in (Tevrat'ın) ilgili yerlerinden yapılan iktibaslardan hareketle şu tespitleri yapabiliriz:

H. İbrahim'in oğlu H. İshak'ın soyundan gelen İsrail Oğullarına H. Musa'nın, 'kardeşleriniz' şeklindeki hitabı, İshak'ın kardeşi H. İsmail'in soyuna, yani İsmail Oğullarına işarettir. İsmail Oğullarından gelecek peygamber ise, ancak Peygamber Efendimiz olabilir; çünkü İsmail soyundan yalnızca Efendimiz (aleyhissalatu vesselam) gelmiştir.

Burada sonradan gelen birer peygamber olmaları yönüyle akla H. Yuşa ve H. İsa da gelebilir, ne var ki her ikisi de H. İsmail'den değil İsrail Oğullarındandır. Nitekim H. Musa, ikinci ayette kendisi gibi bir nebinin İsrail Oğullarından bir daha çıkmayacağını açıkça ifade etmektedir.

H. Musa 'benim gibi' sözüyle Peygamberimizi kastetmektedir; çünkü, cihad, getirdiği hükümler, koyduğu cezalar, cemaati arasında sözünün dinlenir olması... gibi pek çok hususta H. Musa'ya benzeyen, H. Yuşa ve İsa değil, Peygamber Efendimiz'dir. 'Sözlerimi ağzına koyacağım.' ifadesi, Peygamber Efendimiz'in ümmi olup, okuma yazması bulunmadığı halde Kur'an'ı ezbere okumasıdır.

Yüce Allah, vahyi Peygamberine inzal etmiş o da şifahen başkalarına aktarmıştır ki, bu konuda o sadece bir aracı durumundadır. Kur'an'ın şu ayeti bu hususa dikkat çeker:

“(Ey Nebi,) muhakkak ki bu (Kur'an) Alemlerin Rabbi'nin indirdiği bir kitaptır. Onu Ruhu'l-Emin (Cibril), uyarılardan olman için, senin kalbine gayet açık bir Arapça ile indirmiştir. Bu, (Kur'an'ın indirileceği) şüphesiz öncekilerin kitaplarında da vardır. İsrailoğulları alimlerinin bunu bilmeleri, onlar için bir delil değildir?” (Şuara suresi, 26/192-197.)

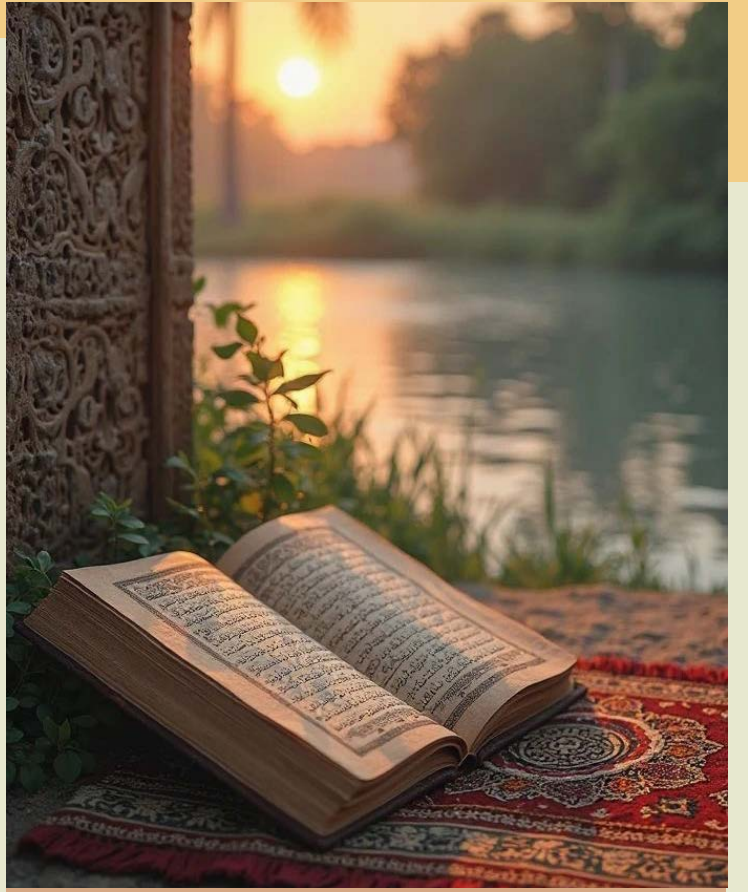
'Sina'dan gelme' ifadesi, Hz. Musa'ya Tur-ı Sina'da ilahi hükümlerin verilmesini; 'Sair'den doğma' Hz. İsa'ya İncil'in verilmesini; 'Paran dağlarında parlama' ise, Peygamber Efendimiz'in Mekke'den çıkacağını ifade eder. Paran, Mekke'nin eski isimlerinden olduğu gibi, Kitab-ı Mukaddes'in Tekvin bölümünde de (Tekvin, Bab: 21, ayet: 21), Hz. İsmail'in Paran çölünde oturduğu anlatılmaktadır. Bu ayette 'mukaddesler' ifadesiyle de, Peygamberimiz'in her türlü ayıptan uzak bulunan aline ve ashabına işaret olunmaktadır.

Eldeki İncil metinlerinde de bu işaretleri görmek mümkündür:

“Taş köşenin başı oldu ... ve o, gözlerimizde şaşılacak iştir ... Allah'ın melekutu sizden alınacak ve O'nun meyvelerini yetiştirecek bir millete verilecek ve bu taşın üzerine düşen parçalanacak; o da kimin üzerine düşerse onu toz gibi dağıtacaktır.” (Matta, Bab: 21, ayet: 42)

“Rab size başka bir Faraklit verecektir; ta ki daima sizinle beraber olsun.” (Yuhanna, Bab: 14, ayet: 15)

“O size her şeyi öğretecek ve size söylediğim her şeyi hatırlınıza getirecektir.” (Yuhanna. Bab: 14, ayet: 26)

“ ... ben gitmezsem Faraklit gelmez ... ve O geldiği zaman günah, salah ve hüküm için dünyayı ilzam edecektir.” (Yuhanna, Bab: 14, ayet: 7-8.)

Birinci ayette geçen 'köşe taşı' Hz. İsa olamaz; çünkü Hz. İsa ve getirdikleri altında parçalanma ve toz gibi dağılma meydana gelmemiş, bu, Peygamber Efendimiz'le olmuştur. Zaten hükmeden Hz. İsa değil, Peygamber Efendimiz'di. Nitekim hükmetmek için gelmediğini söyleyen de bizzat Hz. İsa'nın kendisidir.

Diğer taraftan hadis-i şeriflerde, Peygamberimiz, kendisinin peygamberlik binasının köşe taşı olduğunu bizzat ifade etmektedir, yani Peygamberimizle peygamberlik tamamlanmış olmaktadır. (Bkz. Buhari, Menakıb 18; Müslim, Fedail 20)

Müteakip ayetlerde Faraklit olarak geçen kelimenin aslı Yunanca'da 'Piriklitos' olup Arapça'da 'Ahmed' kelimesinin karşılığıdır. Zaten Kur'an'da Peygamberimiz'in İncil'deki isminin 'Ahmed' olduğu zikredilir. (Saff, 61/6.)

O Günler Ne Günlerdi

*Yıllar geçiyor k, y Muhammed,
Aylar bize hep Muharrem oldu!
Akşam ne güneşli geceydi;
Eyvah o da leyl-i mâtem oldu!*

*Allah için ey Nebî-yi Mâsum,
İslâm'ı bırakma böyle bîkes,
Bizleri bırakma böyle mazlum.
(M. Âkif)*

Bir zamanlar içimizde Sen vardın, varlığın sayesinde her şey büyü- l ve her şey çok güzeldi. Belki bazen bir kısım kopuklukların yaşandığı ve davranışların sevimsizleştiğı, tavırların kabalaştığı, ses ve solukların hırıltı- ya dönüştüğü de olurdu; ama, hemen arkasından Senin dünyandan gelen ışık ve esintilerle bütün bu olumsuzluklar si- linir gider, yeniden düşünce ve his atla- sımızda sadece Sen ve Senin o rengâ- renk atmosferin tllenmeye başlardı.

Ufukların kararması, ruhları hafa- kanların sarması, Senin bütün gönüller- de doğuvmene bir çağrı gibiydi: Ne zaman bunalıma düşsek, gölgen tıpkı bir dolunay gibi gönlümüzün tepele- rinde beliriverir ve bütün kasvetleri si- ler-süpürür, götürürdü.

Ne vakit biraz sıkışsak veya ken- dimize takılsak, içinde bulunduğumuz o muzlim hâl, ışığına bir çağrıymış gibi, birdenbire dört bir yanda Senin o hu- susî dünyanın sıcaklığı, yatıştırıcılığı duyulmaya başlar ve sonsuzdan ge- len nurlar sarardı her yanımızı.. esen rzgrlar Senin kokunu sürünür gezer.. ikliminin vridtı şelaleler gibi başı- mızdan aşağı boşalır ve biz telerden gelen nurlarla banyo yapmışçasına serinlerdik.

Hemen her zaman böyle kısa bir kopukluktan sonra, kendi kendimize: "Eyvah, meğher ne kadar O'nsuz kal- mışız." der ve gönüllerimizde Seni bir kere daha taptaze bulmuş olurduk. Her srçme, her inhiraf, her bulantıdan sonra âdeta Rahmeti Sonsuz, Seni bir kez daha bize iade ederdi de duyardık bütün benliğimizle sesini-soluğunu, ışı- ğını-kokunu ve mesajının büyüleyen

şivesini; duyar ve sihirli bir balona binmiş gibi bir hamlede yer çekiminden kurtulur, ruhlarımızda sonsuza doğru bir hareket havası hissederdik. Böyle bir havanın sihriyle bize ait kirlenmiş atmosferden sıyrılır ve âdeta semavîleşirdik. Öyle ki, ruhumuzu ne zaman yoklasak, Senin o ışıktan dünyandan sızıp gelen ve gönlümüzün derinliklerine akan bir ziya, bir ümit, bir inşirah hisseder ve kendimizi Senin o sımsıcak huzurunda sanırdık. Çünkü, içimizde her zaman Sen vardın ve varlığınla her şey çok güzeldi.

Sen bizim için hem geçmiş hem gelecek hem de hâldin; zaman üstü ve büyüleyen öyle bir duruşun vardı ki, nurunla her vakit içimizde gibiydin.. kendi ışık çağında durur, günümüzü kucaklar, ileriye işaretlerde bulunur ve bütün zamanlara kendini dinletirdin. Sinelerimiz otağındı; gönüllerimizde yaşar, bizi kendin gibi yaşatır, annelerimizin kucaklarından daha sıcak o mübarek atmosferinde bizlere yumuşak yumuşak ninniler söylüyormuşçasına hafakanlarımızı dağıtır ve rahatlatırdın hepimizi.

Çok defa mânevî huzurunun câzibesine kendimizi salar ve ışıqla taçlandırdığın çağlarda dolaşır, bir zamanlar milletçe ortaya koymuş olduğumuz tarihî güzellikleri temâşâ eder; yitirdiğimiz ya da terk ettiğimiz değerleri yeniden bulmuş gibi olur, çocuklar gibi sevinir; derken Senden fışkırıp gelen o nazlı ve hülyalı günler, hafızalarımızda bir kez daha çiçekler misillü açar; açar ve milletçe Nur Çağı'nın memelerinden süt emiyor gibi olurduk; olurduk da o küflenmiş, kirlenmiş dünyalarımız yeniden pırıl pırıl bir hâl alır; kırılmış, yırtılmış, şirazedenden çıkmış hülyalarımızın parçaları bir araya gelir ve Seninle nuranîleşen zamanlar, yaşadığımız günlerin, saatlerin, dakikaların içine akar ve bize gerçek hayatın rengini, desenini, şivesini fısıldardı.

Bizimle aynı memeden süt emmeyenler ne yudumlarılarsa yudumlasınlar, biz hemen her zaman hiç kimsenin duyup tatmadığı hazlarla soluklanır, gözlerimizi açıp kapar ve cennetlerdeymişçesine düşündüğümüz, arzu ettiğimiz, istediğimiz ve elimizi uzattığımız hemen her şeye ulaşır ve âdeta hep rüyalar âleminde dolaşırdık.. neden olmasın ki, içimizde Sen vardın; zaman, mekân ve bunlara bağlı her şey de bize yârdı.

Ne zaman gönüllerimizde Seninle münasebete geçsek, birden âdî ahvâl ve düşüncelerimizin üstünde Senin âhenkli, hülyalı ve aydınlık dünyanın tüllemeye başlar, his ve heyecanlarımızı şahlandıran o esrarlı hayat sergüzeştin bizi, olduğumuz yerden, Sana vâsıl olacağımız şehraha ulaştırır; o yolla ta Hak

kapısının önüne götürür, bize mekân üstü teşrifat salonlarında Firdevs koltukları gibi minderler serer ve gönüllerimize hülyalara denk güzellikler sunardı. Seninle bulunduğumuz o sırlı zamanlarda, düşünülmesi imkânsız daha neleri hatırlar, ne zevk ve haz fasılları yaşar ve kim bilir her gün kaç kez “Meğer hayat buymuş.” diyerek var olma neş’e ve sevinçle soluklanırdık.

O zamanlar gölgen üzerimizde, biz de varlık ve yokluğun farkında idik! Senin o masmavi ikliminden süzülüp gelen ruh ve mânâ, bizim özümüz ve canımızdı; bizler onunla yaşar, onunla oturur kalkar, onunla her engeli aşar ve onunla ulaşmak istediğimiz zirvelere ulaşır, sonra yürürdük duraksamadan hedeflerin en kutsalına; Hak rızasına ve ona vesile kabul ettiğimiz nâmını yedi cihana duyurmaya.. ipekler gibi yumuşak nefes ve soluklarla zaman zaman hep kuşlar gibi yükseklerde uçarak, meltem olup her şeyi, herkesi okşayarak, zaman zaman da bulutların bağrında yağmurlaşarak; sonra da dört bir yana sağanak sağanak boşalarak her lahza hayatla çağlardık.

“İşte hayat budur.” deyip gönlümüzce yaşadığımız o aydınlık gün ve aydınlık saatlerde güneşimiz Seninle doğar, Seninle batar; gündüzler çehren gibi pırıl pırıl gelir geçer, geceler siyah zülûflerinden bize türküler söyler ve nabızlarımız her zaman kalbinin ritimlerine uygun atardı. Dimağlarımız Seni düşünmekle dinlenir, hafakanlarımız gölgene sığınmakla diner ve böylece hayatın hiç kimseye nasip olmayan tadını ve varlığın bitmeyen zevkli maceralarını hep Seninle duyardık. Senin göklere bağlı hayat sergüzeştinde okurduk imanın yenilmez gücünü, Müslümanlığın kahramanlık olduğunu, doğruluğun paha biçilmez kıymetler ihtiva ettiğini, iffet ve ismetin meleklerinkine denk insan tabiatının bir buudu hâline geldiğini...

Sendin gökler ötesi sırları, verâlardan akıp gelen ışıkları, dünya-ukbâ arasındaki münasebetleri; insanların emellerini, isteklerini, ihtiyaçlarını ve bütün bu hususlardaki beklentilere vaad edilen ebediyetleri söyleyen. Mesajların gelip kulaklarımıza çarparken Seni aramızda hissediyor, beynimizin duyma merkezlerinde sesini duyar gibi oluyor, basiretlerimizle o ışıktan hayatının nuranî karelerini temâşâ ediyor ve bütün bir varlığı kendine has muhtevasıyla Sende görüp Sende okuyorduk.

Senin terbiyen, Senin üslûbun ve Senin sisteminle yetişmiş olan nesiller yıllar ve yıllar boyu, Senden duydukları, Senden dinledikleri, Senden aldıkları o mesajların en renkli, en cazip, en derin ve en çarpıcılarıyla hep ra’şelerle ürperip heyecandan heyecana girdi; Seninle alâkaları ölçüsünde imanları iz’an ufkuна erişti, muhabbetleri çağlayanlara dönüştü ve en engin bir aşk u şevk tufanı ile gidip ta ruhanîlere ulaştılar.

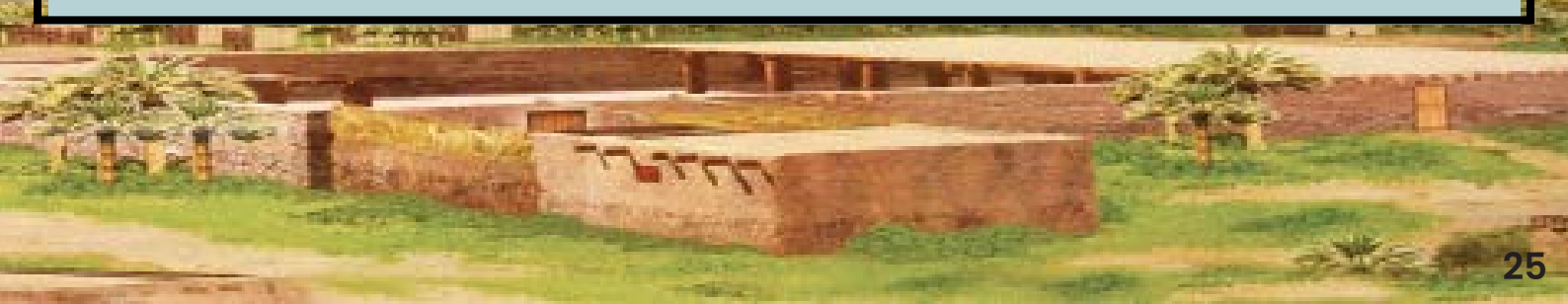
Asırlar ve asırlar boyu ard arda gelen nesillerin, Seni bu ölçüde duyup sevmeleri, varlığını ve varlığının gayesi sayılan mesajını bu çerçevede hissetmeleri için kim bilir ne kadar cehdler, ne kadar gayretler sarf etmişlerdi.! Ne beyin fırtınaları yaşanmış ve ne zahmetlere katlanmışlardı.! Ama, mevsimi gelince bunların hepsi semere vermişti.. ve artık her işte, her gönlünde Sen vardın ve Seninle geçen her dakika, her saniye âdeta bir eşref saatti. Sürekli başımızdan aşağıya dökülen ışıkların ruhlarımıza akıyor ve benliğimize neler ve neler duyuruyordu! Sen, arkan-dakilere mutluluklar vaad ediyor, onların ebedî saadet isteklerini cevaplıyordun; onlar da, daha aydınlık günlerin ileride olduğu/olacağı mülâhazasıyla her an daha da şahlanıyor ve Senin arkanda bulunma sevinciyle âdeta yeni bir Asr-ı Saadet yaşıyorlardı.

Biz insanlar, ta yaratılırken, âciz, fakir, ihtiyaç içinde ve bir sürü beklentinin çocukları olarak yaratılmıştık: Gönül huzuru bekliyor, dünyevî-uhrevî saadet hülyalarıyla yatıp kalkıyor, ebediyet ve ebedî mutluluk rüyaları görüyor ve hep boyumuzu aşkın şeylerin peşinden koşuyorduk; Seninle ve Senin ışıktan mesajlarınla beklentilerimizin üstünde ihsanlara nail olduk; Sen gelmeden ölümler gibiydik, risaletinle sûr sesi almış gibi dirilip doğrulduk.

Dün Sen içimizdeydin ve günlerimiz gündü; o aydınlık günler tamamen yok olmasa da, bugün büyük ölçüde renk attı ve soldu. Hüznümüz Yakub'un hüznüne denk, ümitlerimiz de onunki kadar; hepimiz, çok yakın bir gelecekte yeniden ufkumuzda tulû edeceğin o aydınlık günlerin hülyalarıyla yaşıyor, bize vaad edilen avdetinin heyecanıyla sabahlıyor ve akşamıyoruz. Vilâdetin her sene bize bun-

ları çağrıştırıyor, biz de kâse kâse ümitten iksirler içmiş gibi oluyor ve Seni bu çağın insanlarına bahşeden Rahmeti Sonsuz'a nasıl şükredeceğimizi bilemiyoruz...

Yakın geçmişte Senden kopup ayrılanların çoğu zayı olup gitti. Gidenler kendilerine yazıklar etti. Hepimizin belli ölçüde bir kopukluk yaşadığı muhakkaktı; ne var ki, herkesin Senden uzaklaşması farklı farklıydı ve kaybetmeler de o çerçevede cereyan ediyordu. Şimdilerde geç de olsa, böyle bir ayrılıktan pişmanlık duyduğumuzu ifade ediyor ve Senin anne kucaklarından daha sıcak bağrına dönmek istiyoruz. Yüzümüz yok, hicap içindeyiz; Hak katındaki nazının geçerliliğine de ümitlerimiz tam. Keşke ne seviyede olursa olsun Senden hiç kopmasaydık; kopmasaydık da, Senden, Senin dünyandan akıp gelen ışıklardan ve ruhlarımıza boşalan mânâlardan hiç mahrum kalmasaydık; Seni o inandırıcı çehrenle içlerimizde hep taptaze ve dipdiri duyabilseydik..! Heyhât! Farkına vararak veya varmayarak bir kere koptuk Senden.. uzaklaştık kendimizden. Değişik kurtuluş yolları, yöntemleri peşinde koşup durduğumuz şu anda, keşke bir de yitirdiğimiz şeyleri düşünebilseydik.! Ne gezer; bir kere daha Hârût ve Mârût'un oyununa gelmiş ve bir kere daha Mefisto'ya yenik düşmüştük. Oysaki bizim, Senin gölgenin üzerimizde olduğu ve şeytanlara meydan okuduğumuz günlerimiz, haftalarımız, aylarımız, yıllarımız vardı. Çevre hazanla inlerken günler de geceler de bizde hep bahardı. Yıllarımızı, aylarımızı, günlerimizi çaldılar ve bizi birer zamanzede hâline getirdiler. Şimdilerde oturmuş "Karanlığın son serhaddi, fecrin en sadık emaresidir." diyor ve bu zifiri karanlıkların yırtılacağı eşref saatleri bekliyoruz.

Efendimiz'in Doğumunda Yaşanan Harikulâde Hâller

Zaman gülistanına ruhları okşayan, cana can katan nice baharlar gelmiş, insanı hayrete düşüren yapısıyla bu sonsuz feza, zaman zaman şu zümrüt parçası yeryüzünü, bakanları şaşırtacak derecede güzelliklerle bezenmiştir. Fakat bugünkü gün öyle bir gündür ki, ona kavuşmak için üzerinden sayısız yıllar geçen zaman, milyonlarca yıl harcamıştır. Gökyüzünün derinliklerindeki gezegenler bugünü görme özlemi ile gözlerini dikmiş, beklemekteydiler.

Yaşlı dünya ve köhne felek, uzun, çok uzun zamandan beri bu cana can katan, ruhları diriltten sabahı, gece gündüz, durmaksızın bir yandan öbür yanına dönerek gün doğumunu bekleyen insan gibi bu kutlu doğumun sabahını bekliyordu. İlahî fermanın, kaza ve kaderin süregiden tecellileri, uzaydaki zerrelerin her gün yenilenmesi, ay ve güneşin ışıklar saçarak her tarafı aydınlatmaları, rüzgâr ve bulutların hayat veren yağmurlar taşımaları, mübarek insanların

yuvası olan Cennet'in pâk nefesleri, İbrahim'in tevhid çığlığı, Yusuf'un güzelliği, Musa'nın haşmeti, İsa Mesih'in ruh okşayan yumuşaklığı, hepsi işte bu değeri ölçülemeyen, paha biçilemeyen iki cihan sultanının hizmetinde kullanılmak içindi.

Kutlu doğumun sabahı, işte o cana can katan sabah, işte o mutlu ve kutlu saat, işte o mesut andır.

Abdullah'ın yetimi, Âmine'nin ciğerpareesi, Kâbe'nin sultanı, âlemin manevî sultanı, yeryüzünün imamı, iki cihan sultanı, kutsal âlemden geçici âleme şeref vererek, azamet ve ihtişamla geldi.

Kâinatın Medarı İftiharı Hz. Muhammed Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) peygamberliği kâinat çapında bir icraat olduğundan dolayı, doğmadan önce ve doğumu esnasında birtakım harikulâde olaylar cereyan etmiştir.

Zaten her peygamber O'nu haber vermiş, Hz. Musa ve Hz. İsa (aleyhimes-selâm) kitaplarında O'na ait pek çok özellikten bahsetmişlerdir. O beklenen bir peygamberdir. Kâinat çapındaki bu önemli hadiseden dolayı, bazı önemli olayların olması hiç de yadırganmamalıdır. Bu anlamda siyer ve tarih kitaplarında doğum öncesi ve doğum sonrası şu hadiselerin vaki olduğu rivayet edilir:

Resûlullah dünyaya teşrif buyurdularında, Kâbe'de bulunan putlar, yere düşmüşlerdir. Tevhidin kaynağı Kâbe, zamanın geçmesiyle puthaneye dönmüş, yakın bir gelecekte bundan temizleneceklerine bir işaret olarak Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) doğduğu gece yerle bir olmuşlardır.

Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) doğumu esnasında bir nur zuhur etmiştir. O nur, Şam saraylarını ve köşklerini aydınlatmıştır. Mekke'de ikâmet edip ticaretle uğraşan bir yahudi vardı. Resûlullah'ın doğduğu gece, Kureyşlilerin toplandığı bir mecliste şöyle demişti: "Ey Kureyş topluluğu! Bu gece sizin mahallenizde bir çocuk doğdu mu?" Kureyşliler, vallahi bilmiyoruz, dediler. Yahudi şöyle cevap verdi: "Allahu Ekber. Sizin bir yanlısınız var! Bakın size söylediklerimi zihninize iyice yerleştirin. Bu gece, bu ümmetin son peygamberi doğmuştur. Onun iki omzu arasında bir işaret vardır. O işaretin üzerinde sık tüyler vardır."

Hassan bin Sabit'ten de şöyle bir rivayet vardır: "Ben yedi ya da sekiz yaşlarında bir çocuktum. Gördüklerimi ve duyduklarımı aklımda nakşedebiliyordum. Yesrib'deki bir yahudi, Peygamber Efendimizin doğacağı gecenin bir gün önceki sabahında: "Ey yahudi topluluğu!.." diye bağırmaya başladı. Yahudiler de onun etrafına toplandılar.

Söylediklerini ben de duydum. Yahudiler ona: "Yazıklar olsun, sana ne oldu?" dediler. O da şöyle cevap verdi: "Bu gece doğacak olan Ahmed'in yıldızı doğdu!"

Başka bir rivayette Peygamber Efendimizin doğduğu gecede, Kistrâ'nın sarayı sarsılmış ve sarayındaki 14 oda yıkılmıştı. Mecusilerin tapmakta oldukları ateş sönmüştü. Hâlbuki daha önce o ateş Peygamber Efendimizin doğumuna kadar bin yıl süreyle sönmeden yanmıştı.

Bazı siyer yorumcuları da meydana gelen bu hadiseleri şöyle yorumlamışlardır: Yıkılan Kistrâ'nın sarayı değil, İran'ın saltanat ve ihtişamı, Bizans'ın ihtişamı, Çin'in göklere yükselen saraylarının kuleleriydi. Sönen ateş, Mecusilerin mabedlerinde parlayan alevler değil, bütün dünyadaki küfür ve dinsizlik ateşiydi. Kuruyan göl Sava gölü değil, putperestliğin zulmü, Zerdüştlüğün güç ve kuvveti, Hristiyanlığın tahakkümüydü. Abdullah'ın yetimi, Âmine'nin ciğerparesi, Kâbe'nin sultanı, âlemin manevî sultanı, yeryüzünün imamı, iki cihan sultanı, kutsal âlemden geçici âleme şeref vererek, azamet ve ihtişamlı geldi.

Ey Güzeller Güzeli Sevgili...

Ey güzeller güzeli Sevgili gel, bir kere daha yeniden misafirimiz ol.. tahtını sinelerimize kur ve bize buyurabildiğin her şeyi buyur. Gel, gönüllerimizdeki karanlıkları kov, bütün benliğimize ruhunun ilhamlarını duyur ve bize yeniden diriliş yollarını göster.

Gel, her gün biraz daha azgınlaşan şu zulmetleri ışığınla dağıt ve herkesi inleyen zulüm ve adaletsizlik ateşini söndürüver. Gel, her şekliyle kine, nefrete, düşmanlığa kilitlenmiş şu zavallı ruhların boyunlarındaki zincirleri çöz; sevgiye, merhamete, şefkate hasret giden sinelerimizi muhabbetle, hoşgörüyü coştur; gel, ruhlarımızı aklın aydınlığı, gönüllerimizi de mantık ve muhakeme enginliğiyle buluştur ve bizi kendi içimizdeki kopukluklardan kurtar.

Sen gidince kimilerimiz akla takılıp düz yollarda yolsuzluk yaşamaya başladık.. kimilerimiz de kendimizi bir kısım gönül hülyalarına saldık, vehimlerimizle oyalandık.. ne aklın dilini anlayabildik ne de kalbî ve rûhî hayatın derinliklerine dalabildik.. akli ihmal edip dünyanın karnına girdik, kalbe bütün bütün tavır alıp kendi derinliklerimizi görmezlikten geldik.

Ey karanlık gecelerimizin Ayı-Güneşi, ey yolda kalmışların biricik rehberi, Sen bizler gibi sadece bir kere doğmadın/doğmazsın; zamanın her parçası Sen'in için bir tulû vakti, gönüllerimiz de mütevazı matlâın.. perişaniyetimiz sana bir çağrı, sinelerimiz Seniyye-i Vedâ.. ne olur artık ağlayan gönüllerimize acı da gel; doğ canlarımıza Yaratan aşkına, bizi yalnız bırakma; yalnız bırakıp ruhlarımızı Sen'sizlik ateşine yakma.. ne ilm u irfanımız var, ne hayr u tâate mecâlimiz; günah, isyan diz boyu; Sana sunacağımız armağan "Bi bidâatin müzcâtin – Kayda değmez bir sermaye" (Yûsuf/12, 88) ölçüsünde bile değil..

bugüne kadar aşındırmadık eşik ve çalmadık kapı bırakmadık; gönül bağlayıp arkalarından koştuklarımız her zaman bizi aldattı, sonra da yol ortasında bırakıp gitti. Ne yürümeye takatimiz kaldı ne bulunduğumuz yerde ikamete dermanımız. Bağban sen isen -öyle olduğunda şüphemiz yok- bağ niye sahipsiz kalsın -sana böyle bir çağrıda bulunmak da ayrı bir saygısızlık-. Merkezi tutmak Sen'in hakkın ise o makam adına söz söylemek kimin haddine...

Ey şefkati, adaletini aşkın Gönüller Sultanı, seni unuttuğumuzun, sana saygısızlıkta bulunduğumuzun farkındayız; ama sen, şimdiye kadar bundan daha acılarını da gördün; incinsen de küsmedin, vefasızlık görsen de alâkanı kesmedin. Başını yaranlar, dişini kıranlar karşısında bile ellerini açıp dua dua yalvardın. Sen'i bilmemelerini mazeret sayarak, lânet ve bedduada bulunmadın, lânet ve bedduaya "âmin" de demedin. Sineni, Ebû Cehil'leri bile ümitlendirecek ölçüde açabildiğin kadar açtın ve her sözünü, her davranışını Hakk'ın rahmetinin enginliğine bağladın. Beklediklerimiz hakkımız olmasa da, bütün bu yaptıklarının karakterinin gereği olduğunda şüphemiz yok.

Ey dost, kaç bahar gelip geçti biz hep hazandayız ama, düşe-kalka olsa da hep izindeyiz. Gel bizi bir kere daha sevindir. Sevindir ki; bağının taptaze fidanlarıyla nâminin âleme tam duyuracak demdeyiz. Dünya Sen'in dünyan -müsaade buyurursan dünyamız da diyeceğim- bu dünya ışığa hasret gidiyor. Bizler o kırık azimlerimiz ve o çatlamış ümitlerimizle, yolların hakkını veremesek de hep yollardayız. Sadece hislerimizle de olsa, aradığımız sevgili Sen'sin; gel son kez içimize doğ ki gönüllerimiz ışıkla dolsun ve ufuklarımızı saran şu upuzun geceler savulup gitsin; yerlerini gündüzlere bıraksın...

Gözlerimiz tulûunun emarelerini görmese de, tadın, lezzetin, kokun daha şimdiden hemen hepimizi mest etti. Gel bizi yeniden arkana al ki, ışığın ruhlarımıza vursun.. Sen "Sâyesi yere düşmez bir nahl-i Tûr'sun / Mihr-i âlemgîrsîn baştan ayağa nûrsun." (İtrî). Mesajın nur, düşüncen nur, ufkun nur, her yanınla pürnursun; aç yüzünden nikâbını cihanlar nurla dolsun ve her yanda nâmın duyulsun.

Ey yüce dost, söylenen sözler bir naat değil, sevgili kapısında mırıldanan serenat da değil; özü hasret, ruhu hicran kapı kuluna ait ritimsiz bir feryattır, bir feryâd-ı mutâddır.

Efendimiz'in (sas) Dua Ufku

Seslenmek, çağırarak, yardım talep etmek gibi manalara gelen dua, kısaca, kulun Rab-bine karşı elini ve gönlünü açıp tazarru ve niyazda bulunması şeklinde tarif edilebilir. Tarifte geçen gönlün açılmasından murad, yalvarıp yakardığımız Yüce Zât'a bütün varlığımızla, teveccüh edip, o yönelişin gerektirdiği konsantrasyona ulaşmaya gayret etmektir. Aksi durum kalb başka şeylerle meşgul iken, dilin birtakım kelimeleri tekrar edip durması demektir ki, bu, Efendimiz'in ifadeleri içinde hükümsüzdür, makbul değildir. Allah Resûlü şöyle buyurur:

"Allah, kalbi lağv ü lehviyatla dolu; gönlü diliyle aynı şeyi söylemeyen kimsenin duasını kabul etmez."
(Tirmizî)

Bu hususa dikkat etmek suretiyle, dualarımızı alışkanlıklara yahut birtakım ritüellere kurban etmememiz gerekir. Tarifteki tazarru ise duanın içten ve gönülden, yana yakıla yapılması gerektiğini ifade eder ki, Cenab-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de tazarru şeklinde yapılan duanın reddolunmayacağını فرمان buyurmuştur. (Neml Sûre-i Celîlesi, 27/62) Demek ki, duada aslolan gönlün seslendirilmesi ve "iç" in ortaya konmasıdır.

Dua, pek büyük ehemmiyetine binaen hem Kur'an-ı Kerim'de, hem Peygamberimiz'in (aleyhi efdalüssalavât) mübarek sözlerinde, hem de ümmetin mürşid ve âlimlerinin dillerinde çok büyük bir yer ihraz etmiştir. Açık-gizli her şeye nıgehbân, kalblere ve sırlara muttali, küll-cüz her şeyden haberdar olan Cenab-ı Hayy u Kayyûm,

Kitab-ı Mübîn'de "Duanız yoksa ne ehemmiyetiniz olabilir ki!" (Furkan Sûre-i Celîlesi, 25/77) buyurarak, yüce nezdinde bir yer ve değer ifade edebilmeyi adeta duaya bağlamıştır.

"Kullarım Beni Senden soracak olurlarsa bilsinler ki, ben onlara pek yakınlım. Bana dua edince dualarına cevap veririm. Öyleyse onlar da davetime icabet edip, bana hakkıyla inansınlar ki, doğru yolda yürüyüp selamette ersinler." (Bakara Sûre-i Celîlesi, 2/186)

Kur'an-ı Hakîm, sabah ve akşam vakitlerinde Cenab-ı Allah'ı zikretme üzerinde ayrıca durur. Bu mübarek vakitlerde dua etmek adeta bütün günü dua ile geçirmek niyetinin tasdikçisi ve Cenab-ı Allah'tan bütün gün (ve gece) boyunca hıfz u inayet talebinin dilekçesi gibidir. Bir iki ayet-i kerîme ile misal verecek olursak:

"Kendi kendine, yalvararak ve ürpererek, yüksek olmayan bir sesle sabah akşam Rabbini an ve gafillerden olma." (A'raf Sûre-i Celîlesi, 7/205)

"Şimdi sen sabret. Çünkü Allah'ın va'di gerçektir. Günahının bağışlanmasını iste. Akşam-sabah Rabbini hamd ile tesbih et." (Mümin Sûre-i Celîlesi, 24/55)

Rivayetlere göre Hazreti Davud (aleyhisselam) bir gün oruç tutar, bir gün de bırakırdı. Gecenin ancak üçte birinde uyur, kalan saatlerini ibadetle geçirirdi. Sâd sûresinin 18 ve 19. ayetlerinde dağların (mevcûdatın) sabah akşam Hazreti Davud ile beraber tesbihte bulunduğu bahsedilir:

"Doğrusu biz akşam sabah onunla beraber tesbih eden dağları, toplu halde kuşları onun emri altına vermiştik."

İbn Abbas hazretleri, kuşluk namazının bu ayete göre kılındığını ifade eder. Bir başka rivayete göre Cena-

b-ı Hak, Davud (aleyhisselam)'a güzel ve gür bir ses ihsan etmişti. O, Zebur'u okurken bütün vahşi hayvanlar onun etrafında toplanır ve onu dinlerlerdi.

Server-i Enbiya olan Peygamber Efendimiz'e gelince, O (sallallahü aleyhi ve sellem) tam bir dua insanıdır. Hayatının her anını dua ile donattığı gibi ümmetine de her zaman dua tavsiyesinde bulunmuş ve her vesileyle duaya teşvik etmiştir. Hadis kitaplarının tamamında, özellikle de dua, evrâd ü ezkâr, edep gibi bölümlerinde çokça görülebileceği üzere, Peygamberimiz (aleyhissalâtü vesselam), abdest alırken.. camiye girerken.. camiden çıkarken.. namazın içinde ve akabinde.. yemek yerken.. uymadan önce.. gece kalktığı anda.. rüzgâr eserken.. yağmur yağarken.. gök gürlerken... hülâsa, her işinde, her faaliyyetinde ve her durumda değişik şekillerde ve muhtelif ifadelerle dualar etmiştir.

Fethullah Gülen Hocaefendi, Sonsuz Nur isimli meşhur eserinde “Allah Resûlû’nün dua iklimi”ni şu ifadelerle özetler:

“Allah Resûlû, dualarını hayatının içine paylaştırmış ve hep bu nurdan kristaller üzerinde yürümüştür. Dua, O’nun dudaklarından eksik olmayan virdi, gönlünde tütüp duran âh u efganıydı. O, bir an dahi duasz olmamış, dudaklarını ıslatan bu kevser dolu kadeh, hiçbir zaman elinden düşmemiştir. Aksiyon ve muhakeme insanıydı fakat ibadet ve duada da eşi-menendi yoktu.”

Allah Resûlû duayı kendi hayatının bir parçası haline getirdiği gibi ashabına, dolayısıyla ümmetine de çok dua etmeleri hususunda her zaman müşevvik olmuştur. Peygamberimiz Efendimiz’in lâl ü güher beyanları içinde dua,

- “Dua mahz-ı ibadettir.” (Tirmizî, Ebû Davud);
- “Dua ibadetin özüdür.” (Tirmizî)
- “Aziz ve Celil olan Allah katında duadan daha değerli bir şey yoktur.” (Tirmizî, İbn-i Mâce, Hâkim)
- “Allah’ın rahmetinden isteyiniz. Çünkü Allah, kendisinden istenmesini sever.” (Tirmizî)

gibi pek çok beyanla mümtaz bir yer bulur.

Bediüzzaman Hazretleri’nin Risaleler’inde de dua bir ubûdiyet, bir kulluk olarak karşılık bulur. Üstad’a göre dua, imanın muktezası ve insan fıtratının sesi soluğudur. Namaz gibi, oruç gibi müstakil bir ibadet olması hasebiyle de duanın semereleri uhrevîdir; dünyevî maksatlar ise duanın vaktidir, gayeleri değil. (Sözler) Eserlerinin, tarihçe-i hayatının ve talebelerinin şهادetiyle Üstad hazretleri de bir dua ve evrâd ü ezkâr kahramanıdır. O, gününün çoğunu odasına kapanarak dua ile geçiriyordu.

Meselâ, üç mushaf hacmindeki Mecmûatü'l-Ahzâb'ı her on beş günde bir defa hatmediyordu.

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin eserlerinde de dua üzerinde ısrarla durulur. Belki de Hocaefendi'nin en çok üzerinde durduğu konu dua konusudur. Kitaplarına göz atanlar, eski-yeni sohbetlerine kulak verenler onun, yüreğini çatlatırcasına dua ettiğinin ve dua tavsiyesinde bulunduğu bizzat şahididirler.

Hocaefendi, Dua başlıklı makalesinde duayı, "Bir çağrı, bir yakarış ve küçükten büyüğe, aşağıdan yukarıya, arzdan, arzlılardan semâlar ötesine bir yöneliş, bir talep, bir niyaz ve bir iç dökme" diye tarif eder. Ona göre dua Cennab-ı Allah'a sebepler üstü bir teveccühtür ve mutlaka hakkı îfa edilmelidir. Yine, dua ruhun gıdasıdır ve bu gıda ruha fasılasız verilmelidir. (Işığın Göründüğü Ufuk, Ölçü veya Yoldaki Işıklar)

Burada ifade edilmesinde fayda mülahaza ettiğimiz bir husus da, dualarımızın aynı zamanda tesbîh, tekbîr, tehlîl, tahmîd, istiğfar ve salavât-ı şerîfe ile süslenmesinin duanın kıymetini artırması açısından son derece önemli olduğudur.

Buna ilave olarak, ümmetin icmaıyla duayı sırf Allah rızası için etmek, duanın kabul edileceğine kesin olarak inanmak -kabul keyfiyeti farklı olabilir-, duada ısrar etmek ve devamlı olmak, daha faziletli vakitleri kollayarak dua ile değerlendirmek ve son olarak, dua ederken en güzel dualar olmaları hasebiyle ayet ve hadislerde geçen dua ifadelerine öncelik vermek dua âdâbı ve duanın kabulü bakımından pek büyük ehemmiyeti haizdir.

Peygamber Efendimizin adını kim, nasıl koymuştur?

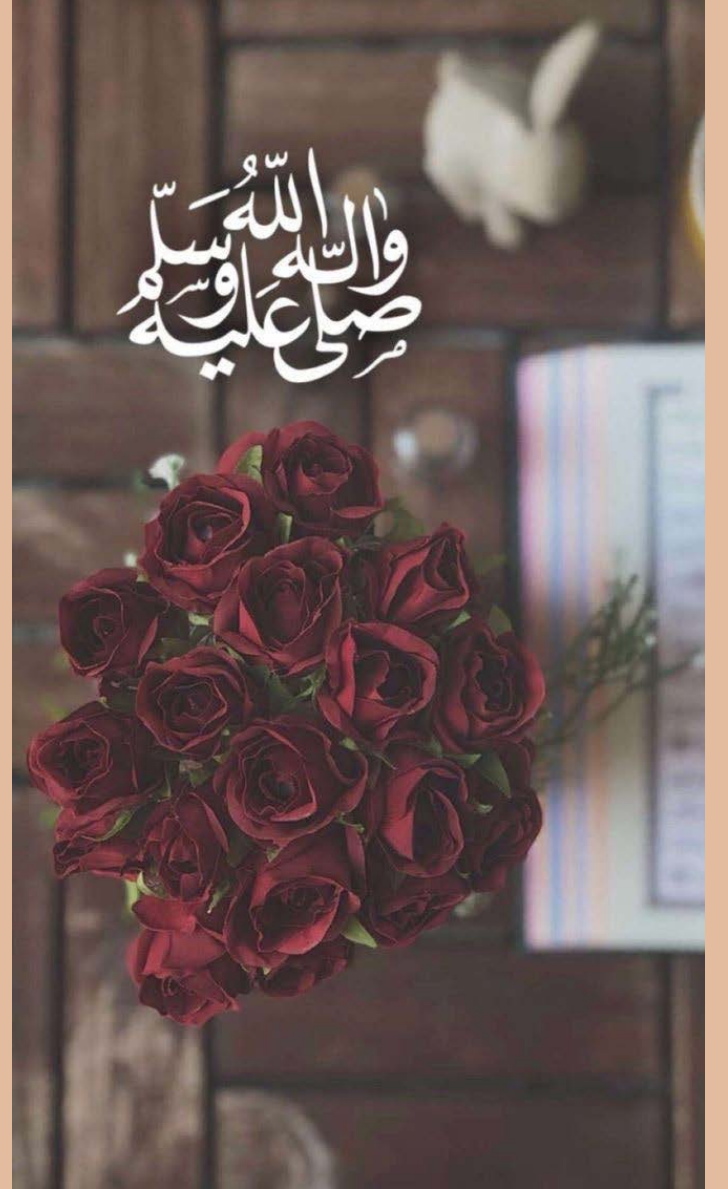
Peygamber Efendimiz gelmeden, isim ve sıfatlarıyla zaten biliniyordu. Her peygamber kendi ümmetine O'ndan bahsediyordu. Hatta Hz. İsa O'nu Ahmed olarak çoktan müjdelemişti. Hatta ehl-i kitaptan bazı kimselerin böyle bir beklentiden dolayı çocuklarına "Muhammed" adını verdikleri rivayet edilmektedir.

Mesela Benî Temîm kabilesinden Süfyân İbn Mücaşi', Şam'a gidip bir rahibin evine misafir olmuştu. Süfyân, kendisinin Mudarlardan olduğunu söyleyince, rahip:

"Araplar içinde bir peygamber gönderilecek, kendisine Muhammed denilecektir!" dedi. Bunun üzerine, Süfyân, doğan oğluna Muhammed ismini verdi. Muhammed İbn Süfyân, büyüyünce hristiyan papazı oldu.

Peygamber Efendimizin annesi Âmine Hatun da rüyasında doğuracağı çocuğa "Muhammed" adını koymas konusunda uyarılmış ve şöyle denmişti: "Sen insanların en hayırlısına ve bu ümmetin Efendisi'ne hamilesin. Onu dünyaya getirdiğinde: "Bütün hasetçilerin şerrinden koruması için tek olan Allah'a sığınırım." de ve onun adını Ahmed veya Muhammed koy!"

Âmine Hatun Kâinatın Efendisini dünyaya getirince gördüğü şeyleri kayınpederi Abdülmuttalib'e anlattı. O da Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) doğumunun yedinci günü kucagina alarak Kâbe'ye götürdü. Yüce Yaratıcıya teşekkür etti. Bundan dolayı develer, davarlar kestirerek Mekke halkına üç kez yemek yedirdi. Ayrıca Mekke'nin her mahallesinde develer kesilerek bırakıldı. Onlardan insanların, kurtların, kuşların

yararlanmalarına engel olunmadı.

Kureyşliler, bu ziyafetten sonra: "Ey Abdülmuttalib! Doğumu sebebiyle bize ikramda bulunduğun bu oğluna ne isim taktın?" diye sorunca Abdülmuttalib: "Muhammed ismini taktım!" dedi. Kureyşliler: "Ne için, aile halkının, atalarının isimlerinden birini takmadın da, Muhammed ismini verdin?" deyince o: "Gökte Allah'ın, yerde de halkın onu övmelerini istedim!" şeklinde cevap verdi.

Görüldüğü gibi Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) adı insanlar tarafından değil, annesine rüyada ilham edilmesinden konulmuştur.

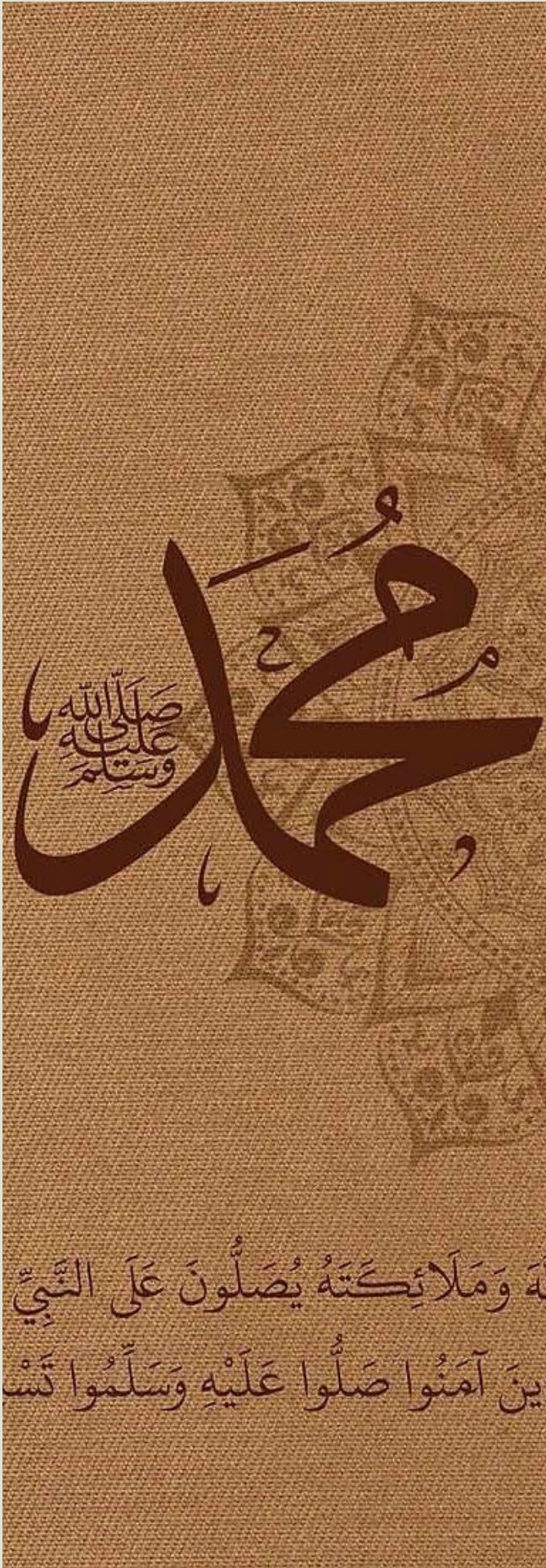
Peygamber Efendimiz (s.a.s) diğer Peygamberlerden üstün müdür?

H z. Üstad'ın yaklaşımıyla kâinata bir ağaç nazarıyla bakılırsa, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) o ağacın çekirdeğidir; eğer bir kitap misaliyle bakılırsa, o kitabın kâtibinin kaleminin mürekkebidir. (Bediüzzaman, Mesnevi-i Nuriye, Habbe) Bir çekirdekten kocaman bir kâinat meydana getirmek Cenâb-ı Hakk'ın kudretine ağır gelmez ve zaten hep öyle yapıyor, çok küçük tohumlardan pek büyük meyveler yaratıyor. Onun yarattığı ilk çekirdek Efendimizdir.

Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) pek çok cihetle diğer peygamberlerden daha faziletlidir. Mesela, Resûl-i Ekrem vazifesini yapıp gitmiştir; ama dini ve getirdiği mesajı devam etmektedir. "Essebebu kel fâil (Bir işe sebep olan, onu yapan gibidir)" (Bkz.: Müslim, imaret 133; Tirmizî, ilim 14; Ebû Dâvûd, edep 115.) sırrınca ümmet-i Muhammed'in sevaplarının bir misli Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) defter-i hasenâtına kaydolmaktadır. Biz her ezandan sonra dahi ona dua ediyoruz, "... veb'ashu makâmen mahmûdenillezi veadtehu (Rabb'im, Hz. Muhammed'i kendisine vadettiğin makam-ı Mahmud'a ulaştır)" (Buhârî, ezân 8, tefsîru sûre (17) 11; Tirmizî, salât 157.) diyoruz.

Her gün değişik vesilelerle pek çok defa ona dua ediyoruz. İçinde yaşadığımız çağdaki bütün fitnelere rağmen, hâlâ şu bir buçuk milyar Müslüman dünyasının en az bir milyarı, doğru ibadet ediyor; doğru ezan okuyor; doğru kâmet yapıyor ve her zaman Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi ve sellem) biatlarını yeniliyor ve ona dua ediyor.

Kur'ân-ı Kerim, Cenâb-ı Hakk'ın isimlerinden her ismin a'zam mertebesinde geliyor. Efendimiz de ism-i a'zamin mazharıdır. Zaten ism-i a'zamin mazharı olmayan, ism-i a'zamin ve her ismin a'zam mertebesinin tecellisi olan şeye muhatap olamaz, onu kavrayamaz. Mutlaka kendi mâyesinde onun bulunması, donanımının ona göre olması lâzım.

Evrensel bir peygamber, âlem-şümül bir peygamber... Bu, şu demektir: İnsanlık ağacına ait bütün hususiyetler, çekirdek halinde onda vardır. Hangi peygamber olursa olsun; hangi mânâyı, hangi gerçeği, hangi hakikati, hangi ismin tecellisini temsil ederse etsin; bunların bir numunesi, şöyle böyle bir esintisi Efendimizde (sallallahu aleyhi ve sellem) mutlaka vardır. Makam-ı cem'in sahibi olması itibarıyla vardır. Dolayısıyla, diğer peygamberlerin birinde bir isim a'zam derecede tecellî etmiştir, öbüründe öbür isim a'zam derecede tecellî etmiştir; fakat Hz. Muhammed'de (sallallahu aleyhi ve sellem) her ismin tecellisi vardır ve ona nâzil olan Kur'ân, onun donanımına göre her ismin a'zam derecesinde tecellî etmiştir.

Bununla beraber, diğer peygamberlerin onun yanında kıymetleri yokmuş gibi düşünülmesi şeklindeki haddinden fazla tenzile Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) kendisi de razı olmamıştır. Mesela, "Velâ tekun kesâhibi-lhût..." (Kalem, 68/48) âyeti nazil olduktan sonra ihtimal, sahabilerden bazılarının akıllarına gelmiş olabilir ki; "Yunus b. Metta acaba ne yaptı ki Efendimize (sallallahu aleyhi ve sellem) 'Sakin onun gibi olma!' buyuruluyor." Onun için Resûl-i Ekrem (sallallahu aleyhi ve sellem) hemen buyuruyor ki, "Beni, Yunus b. Metta'ya tercih etmeyin." (Buhârî, enbiyâ 35; Müslim, fezâil 166-167.)

Hani, Yunus aleyhisselâmın balığın karnında yaptığı dua ile arş ihtizaza gelir. Melekler "Bu dua eden de kim, ya Rabb?" diye sorarlar. "Yunus" cevabı verilir. "Şu yanıp yakılan, içli içli dua

eden Yunus mu?" karşılığını verirler. Yunus b. Metta, Cenâb-ı Hakk'ı tazimle anan bir kul olarak yâd ediliyor. Demek onun Allah'ı farklı bir tazimle anan bir kul olma konumu da var. Bu sebeple Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) "Beni, Yunus b. Metta'ya tercih etmeyin" diyor.

Yine bir sahabiyle bir Yahudi arasındaki "Hz. Musa mı üstündü, Efendimiz mi üstün?" münakaşasında, sahabi, Yahudi'ye bir tokat vuruyor. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), "Beni Musa'ya tercih etmeyin. Haşr u neşir olduğunda onu arşın kaidelerine tutunmuş olarak göreceğim. Bilmiyorum, daha önce yaşadığı (Tur'daki tecellî neticesinde meydana gelen) baygınlıktan dolayı mı yeni bir baygınlık yaşamadı, yoksa önce mi haşroldu?" diyor. (Buhârî, husûmât 1, enbiyâ 31, rikak 43, tevhid 31; Müslim, fezâil 157.)

Üstad'ın ortaya koyduğu ölçü içinde mercuh râcihe bazı durumlarda tereccüh edebilir. Yani, faziletçe daha sonra olan, sadece bazı hususiyetler itibarıyla faziletçe önce gelenin önüne geçebilir. Mesela, mutlak fazilette sahabe-i kirâma yetişilemez. Ama bazen ümmet-i Muhammed içinde öyle âlimler, öyle derin insanlar gelmişlerdir ki, hususî fazilette sahabenin pek çoğundan daha ileri, daha derin olmuşlardır.

Hâsılı, diğer peygamberler de, peygamber olmayanların asla ulaşamayacağı mertebededirler; fakat onlar bazı hususlarla anılıyor olsalar bile, mutlak fazilet "Kâinatın İftihar Tablosu"na aittir. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi ve sellem) fazilet bakımından en öndedir.

...Ve Gaybın Son Habercisi

Allah, kâinat ve insan konusunda son sözü, varlık ağacının çekirdeği, kâinat kitabının ille-i gâiyesi ve Hakk'a davetin en gür sesi olan Hazreti Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) söylemiştir. "Gayb" ve "Gaybü'l-gayb"ın son habercisi O, eşya ve hâdiselerin yanıltmayan yorumcusu O, insan ve Yaratıcı münasebetini hem de herhangi bir iltibasa meydan vermeyecek şekilde ortaya koyan O ve böyle bir münasebetin gereklerini açık-seçik belirleyen de O'dur. O, bir yönüyle ilk ve Hakk'a en yakın, diğer yönüyle de son, fakat en emin bir kurbet rehberidir.

Melekler O'nun muntazırı, nebiler müjdecisi, veliler de O'ndan ışık alan O'nun meyveleridirler. Nübüvvet çerağı başta O'nunla tutuşturulmuş, özündeki mânâ ve muhteva da en nurefşan şekliyle yine O'nunla ortaya konmuştur.

Evvelden evvel ilk nur O'nun nuru, son ışık tufanı ise O'nun haricî âlemdeki zuhurudur. Bir başka zaviyeden O, âfak ve enfüsün fihristi, varlığın özü, usâresi, yaratılış ağacının gaye çerçevesinde en münevver meyvesi ve Yüce Yaratıcı adına bütün ins ü cinnin de efendisidir.

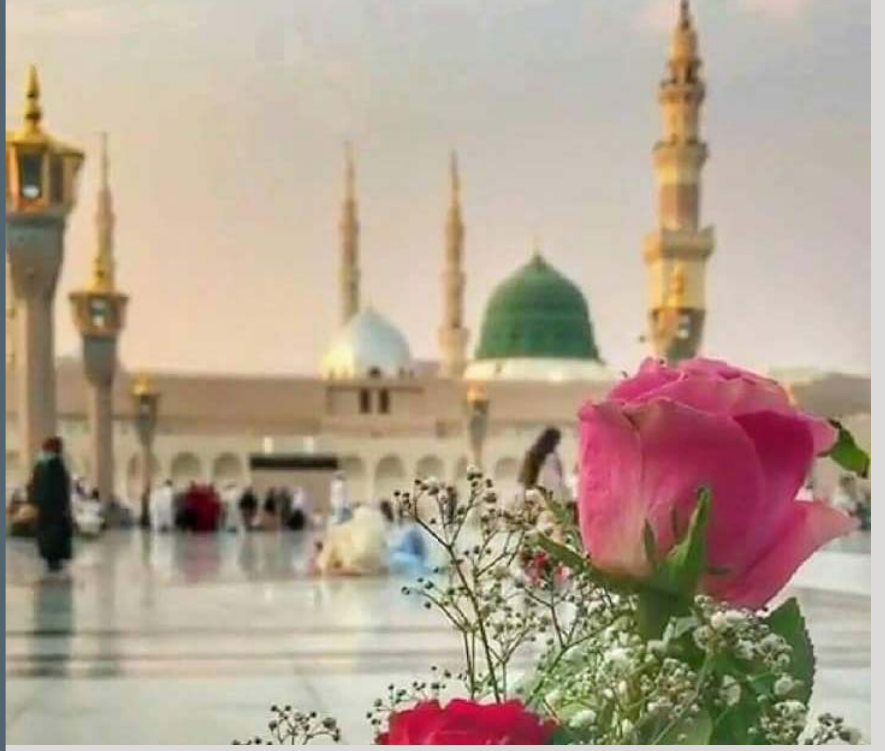
O, özü ve konumu itibarıyla her zaman tavsif üstü, zatı açısından nazîrsiz, ötelere ait derinlikleri zaviyesinden ferîd-i kevn ü zaman, elindeki mesajıyla da apaçık bir bürhandır. Şöhreti tâ Adem Nebi öncesine dayanmakta; ziyası vücudundan evvel dillere destan; kudûmu ise -ayağı başımızın tacı- bütün insanlığa bir ihsandır. Varlığı vücud sadefinin en saf incisi, mesajı da mesajların en umumîsidir. İlmî bütün ilimlerin zübdesi, irfanı, etrafında en dirahşan çehrelerin toplandığı tertemiz bir kaynak, ufku da sonsuzu temâşâyâ koşan saf ruhların rasathanesi mesabesindedir.

O'nun Hak katındaki payesi kadar halk içinde de mütemâdî ve

sarsılmaz bir itibarı vardır. O, ömür boyu kıl kadar doğruluktan ayrılmamış; dost-düşman herkese güven vaademiş; Hak'tan aldığı mesajları lâhûtîliğindeki cazibesıyla muhataplarına sunmuş; her zaman mâsumiyetiyle hatırlanmış; masûniyetiyle bilinmiş; fizik ve metafizik âlemlere açık keskin fetanet ve aydınlık ruhuyla tabiat ve mâverâ-i tabiatı hep doğru okumuş, doğru yorumlamış; dolayısıyla da ön yargılı olmayan bütün temiz vicdanların hemen hepsi hiç tereddüt göstermeden O'na koşmuş; en mütemerrid nefisler O'nun karşısında dize gelmiş, en müstesna dimağlar O'nun mesajlarında aklın yaratılış gayesini okumuş ve O'na teslim olmuşlardır.

O, emin bir iman abidesiydi; dediklerini kılı kırk yarar-casına yaşıyor, tavırlarını hep ötelere göre ayarlıyor ve hayatını Hakk'ı görüyor ve O'nun tarafından görülüyor olma derinliğiyle yaşıyordu; herkesten daha hassas davranıyor, her haliyle ciddî bir sorumluluk tavrı sergiliyor; her zaman hüsn-ü akıbet peşinde koşuyor ve gözünü bir lâhza olsun hedeften ayırmadan hep namzet olduğu noktaya doğru koşuyordu; koşuyor ve herkese Allah'la arasındaki o derin münasebetten çizgi çizgi mânâlar sunuyordu.

O, dün, bugünü ve yarını itibarıyla insanlığı yeniden inşa etmiştir, ediyor ve edecektir. Kendi devrinde, tabiatlara sinmiş binlerce senelik çarpık anlayışları, gayri insanî davranışları, sûiahlâk ve mizaç inhıraflarını bir hamlede, bir nefhada değiştirdiği gibi; tamamen şirazeden çıkmış günümüzün yığınlarına da sözünü dinleterek er-geç onları da zabturabt altına alıp mesajının gücünü göstereceğine inancımız tamdır. Siz buna, insan, kâinat ve ulûhiyet hakikatının yeniden bir kere daha doğru okunup doğru

yorumlanması ve insan-
noğlunun varlık içindeki
yerine göre bir duruşa
geçmesi ve geçeceği
de diyebilirsiniz.

Hazreti Ruh-u
Seyyidi'l-Enâm (aley-
hi elfü elfi salâtin ve
selâm) herkesi ve her
şeyi alâkadar eden
bir mesajla gelmiş-
ti ve vazifesi itibarıyla
gönülleri, gözleri dol-
duracak bir derinlik ve
cazibeye sahipti. Yara-
tılışında olabildiğine bir
mükemmeliyet, dav-
ranışlarında fevkalâde
inandırıcılık ve tavır-
larında da her zaman
cismâniyetini aşan bir
lâhûtîlik nümâyandı.

O, evvel ve âhir
emin olarak tanınmış-
tı; bakışlarında emni-
yet nümâyândı, sözleri
emniyet etrafında dö-
ner durur ve huzurun-
da hep emniyet bes-

teleri duyulurdu. O'nun
umumî davranışlarıyla
aklı, ruhu, hissi, mantı-
ğ atbaşıydı ve birbirine
müsâvî sayılırdı. Keskin
zekâsı; hiç yanıltmayan
firaseti; her türlü tered-
düde kapalı kararlılığı;
azm ü ikdamı; kimseyi
aldatmamanın yanın-
da baş döndüren stra-
tejileri; en yaman hâ-
diseler karşısında dahi
asla "pes" etmemesi;
musibetlerin yüzüne
gülmesi ve belâları iyi
okuyup onlardan kitap-
lar dolusu ibretler çıkar-
ması; şiddet, hiddet ve
öfkeye sebebiyet veren
münasebetsizlikler kar-
şısında olabildiğine so-
ğukkanlı, olabildiğine
temkinli davranması
hem O'nun insanüstü
karakterini, hem de ko-
numunu ve o konuma
göre duruşunu aksetti-
ren hususlardan sade-
ce birkaçıdır.

Bu mükemmelliklerin hepsi O'nda zirveye ulaşıyordu ama, bütün bunlara rağmen O, her zaman düz bir insan gibi davranıyor, kendini insanlardan bir insan sayıyor; hakkı olan, halkın da terbiyesinin gereği bulunan büyük payeler isnadından fevkalâde rahatsızlık duyuyor ve çok sevdiği o güzide arkadaşlarına bu konuda yer yer biraz da şiddetli ikazlarda bulunuyordu.

Fevkalâde asalet, necâbet ve Hak'la münasebetin hâsıl ettiği, herkesin başını döndüren o müthiş mehâbetine rağmen, zıtları bir arada yaşıyor gibi öylesine mütevaziydi ki; az önce arz edilen hususiyetleri görmeyenler O'nu âhâd-ı nâstan biri sanırlardı.

Arkadaşlarının onca tazim ve saygısını görmezlikten gelerek onlarla aynı zeminde bulunur, aynı sofrada yemek yer; farklılık ve hususiyetlerini bir namus gibi setreder ve yanında bulunanları, tabiatındaki mehâbet, haşmet ve mehâfetle bunaltmamak için yer yer cemâlî tecelli dalga boyundan, ibret, ders ve nükte edalı mülâtefelerle rahatlatır; izzetini teva-zu ile süsler; mehâbetini şefkatle tadil eder ve nâsûtî rengini öne çıkararak o

şeker-şerbet konumuna ayrı bir halâvet katardı.

O her zaman halim, selim ve dengeliydi; kin, nefret ve öfke hislerinin tetiklendiği durumlarda bile fevkalâde mülayim davranır; gayzla köpüren insanların şiddetini, hiddetini tadil eder; en can alıcı hasımlarını bir hamlede yumuşatır ve cephe durumuna getirilmek istendiği yerlerde dahi hemen sışrayıp hakemlik koltuğuna oturmasını bilirdi.

Umumî bir hakkın çiğnenmediği, Allah hakkına saygısızlıkta bulunulmadığı hemen her yerde O, bağışlayıcı ve müsamahalı davranırdı ki siyer-i nebevîde, O'nun afv u safh ve müsamahasını gösteren misallerin yüzlercesini görmek, göstermek mümkündür.

Vaade vefada da O'nun eşi-em-sali yoktu. Bir kere hulfü'l-vaadde bulunduğu, bir kere olsun sözünden döndüğü görülmemişti. Ne peygamberliğinden önce ne de nübüvvetle serfiraz kılındıktan sonra -ahd u misak tanımayanlara karşı kararlı tavrı malum- hiç mi hiç sözünden dönmemiş, hilâf-ı vaki beyanda, hatta böyle bir şeyi îmâda dahi bulunmamış, hep bir güven ve vefa abidesi olarak yaşamıştı.

O, bütün muhtevası pırıl pırıl öyle bir bilgi havzı ve hazinesiydi ki, ne geçmiş zamanın küllenmiş hâdiselerinden verdiği haberlerinde ne de tarih öncesi farklı milletlerin din, mezhep, kültür, an'ane ve örfleriyle alâkalı ihbarlarında hiçbir itirazla karşılaşmamıştı; karşılaşmazdı da; zira O, Allah'ın elçisiydi ve O'nun bilgi havzına akan o yanılmayan malumat da hep O'ndan geliyordu. O, ifadelerinde söz kesen bir beyan sultanı, mantığında bir muhakeme abidesi ve düşüncelerinde de misyonunun enginliğine denk bir okyanustu.

İfadeleri o kadar kıvrak, beyanı o denli vâzih, üslûbu öylesine zengin ve rengin idi ki, bazen bir-iki cümle ile muhataplarına dünya kadar hakikatleri birden arz eder, bazen mücelletlere sığmayacak kadar geniş konuları bir solukluk söze sıkıştırır, bazen de tevil ve tefsir üstadlarına yorumlamak üzere ne söz cevherleri ne söz cevherleri emanet ederdi. "Bana cevâmiü'l-kelim verilmiştir." sözleri O'nun işte bu enginliğini işaretlemektedir.

Aslında, çocukluğundan gençliğine, ondan da peygamberlikle şerefendirildiği kırk yaşına kadar fevkalâde bir hassasiyetle, hemen her davranışı gibi lisanını da hilâf-ı vaki beyandan sıyanet eden birinin, yaşının üçte ikisi gittikten sonra, kalkıp nübüvvet iddiasında bulunacağına ihtimal vermek günahıtan öte apaçık bir küfür yobazlığı, akla ve mantığa karşı da bir saygısızlıktır. Kaldı ki, O'nun söylediği sözler, vaz'ettiği hükümler dünü-bugünü-yarını içine alacak şekilde fevkalâde geniş açılıydı.. ve muhtevaları da bir beşer dimağını aşacak kadar mütenevvi idi:

Bu itibarla da, O'na "hayır!" diyen herhalde ya ne dediğinin farkında olmayan bir densiz ya da beyni yıkanmış bir talihsiz olmalıdır; zira, ne dün ne de

bugün birbirinden çok farklı bunca mesele hakkında hiç kimse bu ölçüde her zaman ter ü taze kalabilecek tek bir söz söyleyememiş ve değişmez hükümler verememiştir; hele uzmanlık isteyen konularda asla.! Her şeyden evvel, Bediüzzaman'ın da ifade ettiği gibi, bir insan ne kadar yüksek istidatlı ve kabiliyetli de olsa, ancak birkaç fen ve birkaç alanda tutarlı söz söyleyebilir.

Oysaki bu Zât, bütün varlık ve hâdiselerle alâkalı, bütün zaman ve mekânlarda geçerli öyle ince işlerden söz ediyor, söylediklerini öyle mâhirâne, hâkimane bir üslûpla ortaya koyuyor ve o denli kendinden emin ve tereddütsüz konuşuyordu ki, görüp tanıyan ve kulak verip ön yargısız O'nu dinleyen herkese "âmennâ" dedirtiyordu.

